17 NİSAN 1980 PERŞEMBE 10 LİRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

Senatör Ahmet YILDIZ

Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı'nın kısa sürede parlamentoya sunulması bekleniyor

Anayasa'yı ve Meclisleri askıya alma hazırlıkları yapılıyor

● Bakanlar Kuruluna sunulan tasarının gerekçe bölümünde yer alan "Savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi,, şeklinde nitelenen "Buhran,, hali açıkça tanımlanmıyor

● Önümüzdeki günlerde parlamentoya sunulması beklenen tasarının ikinci maddesinde savaş haline Bakanlar Kurulunun karar vereceği, daha sonra TBMM'nin onayına sunulacağı, TBMM'nin onayına kadar da Bakanlar Kurulu kararının geçerli olacağı hükmü yer alıyor

● Tasarı yasalaştığında istenildiği zaman "Buhran,, gerekçesiyle savaş durumu ilan edilebilecek

HABER MERKEZİ

Milli Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı tarafından hazırlanan "Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı"yla Anayasa ve parlamentoyu askıya alma hazırlıkları yapılmaktadır.

Bakanlar Kurulu'na sunulan ve kısa sürede görüşülerek TBMM'ye sunulması beklenen yasa tasarısında, savaş ve buhran haline Bakanlar Kurulu karar verebilecek, bu karar daha sonra TBMM'nin onayına sunulacak. Karar TBMM'den geçinceye kadar da Bakanlar Kurulu'nun kararı geçerli ola-

(Devamı 7. Sayfada)

OECD'nin yardım taahhüdünde bulunmasından sonra Türkiye'nin nasıl yönetileceği tartışmasında tarafların önerileri su üstüne çıkmaya başladı.

Batur şansını denemeye devam ediyor

HABER MERKEZİ

OECD'nin yardım taahhüdünde bulunmasından sonra Türkiye'nin nasıl yönetileceği tartışmasında tarafların önerileri su üstüne çıkmaya başlarken Cumhurbaşkanı seçimlerinde de yeni bir aşamaya girildiği bildiriliyor. CHP'nin 12 Mart'çı adayı Muhsin Batur'un yapılan ilk turlarda 260 dolaylarında oy toplamasına karşın daha bir süre şansını denemeye devam edeceği öğrenildi.

Cumhurbaşkanı seçimi için TBMM'nin salı günkü birleşiminde yapılan turlarda AP Sadettin Bilgiç'i aday göstermede ısrar ederken, CHP'de 12 Mart generallerinden Muhsin Batur'u aday gösterdi. Yapılan 35 turda sonuç alınamazken, Muhsin Batur'a 263, Sadettin Bilgiç'e 185 oy verildi. 573 üyenin

(Devamı 7. Sayfada)

CHP Genel Başkanı Ecevit, partisinin adayı Muhsin Batur (soldan ikinci)

AP Genel Başkanı ve partisinin Cumhurbaşkanı adayı Sadettin Bilgiç.

MERZİFON'DA BİR DEVRİMCİNİN ÖLDÜRÜLMESİ ÜZERİNE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KONDU

Faşistler Murgul'da bir maden işçisini öldürdü

- İstanbul'da Cennet Mahallesinde iki kahveye patlayıcı madde atıldı.
- Siverek'te bir kişi yaralandı.
- Adana'da 25 kişi daha gözaltına alındı.
- Kahramanmaraş davasına devam edildi.
- Ankara'da bir polis memuru yaralandı.
- Mersin'de CHP İlçe Yönetim Kurulu üyesinin evi kurşunlandı.
- İzmir'de sağ görüşlü bir kişi öldürüldü.
- Trabzon'da bir kişi yaralandı.
- Avanos'ta sağ görüşlü bir kişi öldürüldü.

HABERİ 5. SAYFADA

J.P. Sartre, ömrü boyunca tüm dünyada ezilen toplulukların ve siyasal tutukluların yanında yer aldı.

ÜNLÜ FRANSIZ DÜŞÜNÜR JEAN PAUL SARTRE ÖLDÜ

Sartre bir süre önce Türkiye'deki baskı ve katliamlara son verilmesini isteyen bir bildiriye imza atmıştı

HABERİ 7. SAYFADA

İstanbul'da bir Amerikalı assubay öldürüldü

HABER MERKEZİ

Etiler, Akatlar Fidan Sokak'ta yanında makam şöförü olduğu halde evinden çıkan Tuslog'da görevli Deniz assubay Sherif Sam Novello silahlı üç kişi tarafından tarandı. Amerikalı assubay ve şöförü Ali Sabri Baytar aldıkları yaralar sonucu olay yerinde öldüler.

Olaydan sonra kaçan silahlı kişi-

(Devamı 7. Sayfada)

CHP'Lİ SABRİ TIĞLI: 'Bankerlere güvenilmesin,

ANKARA (DEMOKRAT)

Kastamonu CHP Milletvekili Tığlı piyasada banka statüsünü taşımadan banker adı altında veya benzeri adlarla girişimlerde bulunan bazı kuruluşların, yurt içinde ve yurt dışında yaşayan vatandaşlardan tasarruflarını değerlendirme vadleriyle büyük paralar topladıklarını belirtti. Halkın bunlara güvenmemesini istedi.

Tığlı,parlamentoda düzenlediği basın toplantısında sözkonusu kuruluşların halka hiç bir garanti veremediğini bankaların iflas etmesi halinde güvencesinin devlet olmasına karşın bu kuruluşların hiç bir güvencesi olmadığını ifade etti.

Piyasadan 20 milyar lirayı aşan para topladıklarını belirten Tığlı bunların iflaş etmesi halinde büyük sosyal patlamaların olabileceğini kaydetti.

CHP'li Tığlı, bu kuruluşların özellikle vatandaşlara maaş bağlama gibi hizmet görüntüsü altın-

(Devamı 7. Sayfada)

OLEYİS Genel Başkanı Nusret Aydın

"Özel güvenlik örgütleriyle sermayenin tahakkümü yasallaştırılmış olacaktır,,

ANKARA (DEMOKRAT)

OLEYİS Genel Başkanı Nusret Aydın, AP hükümetinin iktidarda olduğu 6 ay süre içinde, zam devalüasyon ve fiyatlarınserbest bırakılmasıyla emekçilerin açlığa mahkum edildiğini, söyledi Aydın Özel güvenlik örgütlerinin kurulmasına ilişkin yasa önerisinin parlamentoya sunulacağının resmen açıklandığını hatırlatarak, "Bunlar silahlı grev kırıcı örgütler olacaktır.Sermayenin özel polis örgütü olacaklardır.Sermayenin tahakkümü bu örgütlenmeyle yasallaştırılmış olacaktır' dedi.

Nusret Aydın, OLEYİS'in Ankara'da yapılan Genel Yönetim Kurulu toplantısı öncesi yaptığı açış konuşmasında, AP iktidarının 6 aylık döneminde, fiyatların % 300 oranında arttığını belirterek, 'Sermayenin en güvenilir adamı Özal en gerici, gözü doymaz, çağ dışı bir kapitalist yaklaşımla G. Amerika'daki modeli egemen kılmıştır"görüşünü savundu.

Aydın,hükümetin eşel-mobil yasasıyla toplu iş sözleşme düzenini .. 5 yıl süreyle askıya almak istediğini belirtti. Çalışma Bakanı ile Turizm ve Ta-

(Devamı 7. Sayfada)

TÜRK - İŞ, Asgari Ücret Komisyonu'nu Mayıs ayı sonunda toplantıya çağıracak

HABERİ 7. SAYFADA

Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu 22 Nisan'da başlayacak

ANKARA (ANKA)

22 -24 Nisan tarihleri arasında yapılacak Türkiye -AET Karma Parlamento Komisyonu toplantısının gündemini belirlemek üzere çalışmalar sürdürülmektedir.

(Devamı 7. Sayfada)

ABD'ye üs verdikleri gerekçesiyle

"Kararlılar Cephesi" Umman Somali ve Sudan'la ilişkilerini kesecek

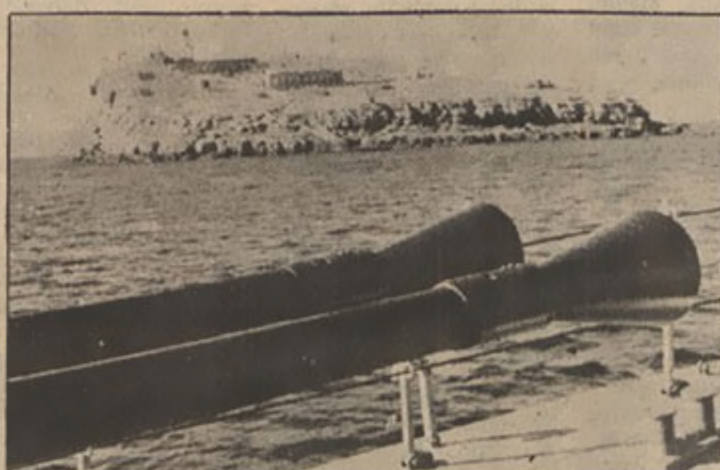
● Kararlılar Cephesi ortak askeri ve siyasi komite kurmayı kararlaştırdı. Cephe üyeleri İran devrimini, Sahra Demokratik Arap Cumhuriyetini ve Afrika'daki kurtuluş hareketlerini destekliyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Libya'nın Trablusgarp kentinde 13—15 Nisan tarihleri arasında toplanan Kararlılık Cephesi üyesi 5 ülke bir ortak bildiri yayınlayarak, aldıkları kararları açıkladılar.

(Devamı 7. Sayfada)

"EMPERYALİST GÜÇLERE MÜDAHALE FIRSATI DOĞACAK"

Irak Hürmüz Boğazında petrol yolunu denetleyen stratejik bir konuma sahip bulunan adaların İran'ın elinde kalmasını 1975'te kabul etmişti. Irak bugün de bu adalar üzerinde yeniden hak iddia ediyor. Filistin Kurtuluş Örgütü ise Irak-İran çatışmasının emperyalizme hizmet edeceğini savunuyor ve bu çatışmada taraf tutmuyor.

Ebu Firas:"İran-Irak sürtüşmesinden bölgedeki ilerici hareketler kayba uğrayacak"

● FKÖ Temsilcisi Ecevit'in Arafat'ın arabuluculuk yapması konusundaki önerisini memnuniyetle karşıladıklarını ve bu öneriyi Arafat'a ilettiklerini açıkladı

HABERİ 7. SAYFADA

TRT çalışanları: Kaftancıoğlu'nun öldürülmesine ilgisiz kalındı

İSTANBUL (THA)

Bir grup TRT çalışanı yazar, araştırmacı İstanbul radyosu Kültür Yayınları Prodüktörlerinden Ümit Kaftancıoğlu'nun 11 Nisan günü öldürülmesi karşısında ilgisiz tutum içinde olduğu ge-

(Devamı, 7. Sayfada)

DISK Genel-İş Genel Kurulu 19 Nisan'da başlıyor

"Türkiye'yi yöneten sınıflar derin bir iflasın eşiğindedir"

ANKARA (DEMOKRAT)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın 8. dönem Genel Kurulu 19 Nisan cumartesi günü başlıyacak.

Genel-İş Genel Kurulu'na sunulmak üzere hazırlanan çalışma raporunda Türkiye'nin yönetici sınıflarının derin bir iflasın eşiğinde olduğu ve ve emperyalist ülkelerin sömürge ülkelere duyduğu umut ve güveni gün

(Devamı 7. Sayfada)

Kuruluşunun 40. yıldönümünde Köy Enstitülerini anlatıyorlar;

Cevat GERAY
Şerif TEKBEN
Gültekin GAZİOĞLU

6. sayfada

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Eurovision şarkı yarışması için Hollanda'ya giden Ajda Pekkan kızımızı havaalanında binlerce Türk işçisi karşılamış. "Amaaan petrol.... canıııın petrol" şarkısını söyleyerek. Gurbet ellerinde, yıllardır ikinci sınıf emekçi-insan konumunda ekmeğini kazanmak çabasında, ekonomik ve kültürel bir eziklik atmosferinde yaşayan onbinlerin, yüzbinlerin bu tür olaylara abartmalı bir biçimde yaklaşmaları doğal. Bugüne dek katıldığımız Eurovision şarkı yarışmalarında hep nal topladık. Bu yıl daha iyi bir sonuç almamız olası. Bu kadarı yeter de artar bile oralardaki vatandaşlarımızın heyecanlanıp, umutlanmasına. Bir futbol takımımız Avrupanın her hangi bir ülkesinde bir turnuvaya katılmasın. Binlerce işçimiz, davulları zurnaları, bayrakları amigoları ve cılız başarı umutları ile, çok uzaklardaki işyerlerinden koparak, koşarak, masrafa girerek orada. Hem de, çoğu kez düş kırıklığına uğrayarak geri dönmek pahasına.

Onlar, oralarda öyle de, bizler buralarda başka türlü müyüz?

İki basketbol takımımızın –Olimpiyatlar nedeniyle çoğu Sosyalist ülke takımları katılmayınca– Avrupa Şampiyon Klüpler Basketbol turnuvalarının finallerinde derece almalarını az mı abarttık? Neden her yıl Lüksemburg'da yapılan üçüncü sınıf yüzme yarışlarına katılıp dururuz. Kolayından beş altın, üç gümüş, yedi bronz madalya alıp böbürlenmek için. Pek çok konudaki ezikliğimiz, beceriksizliğimiz, geride kalmışlığımız sanki bu madalya tutkumuzda simgeleşmiştir.

Bir karınca kolu gibi

Avrupa Gençler Basketbol Şampiyonasında uğraş vereceğimiz Eleme Grubu zayıf diye sevinçliyiz. Dört beş takım arasında ikinci olsak finallerdeyiz hesabında. Dünya Ordularararası Futbol Şampiyonası'na, yıllar sonra yeniden katılmaya karar verince, elde avuçta ne kadar futbolcu varsa hepsini askere aldık. Gene Madalya hesabı. Yakında yapılacak Avrupa Güreş Şampiyonasında güreşçilerimizden üç-dört madalya bekliyoruz. Grekocuları yollamıyoruz. Madalya şansları yok diyerek. Anlayacağınız, spor madalyaları bizim teselli merhemimiz. İşin sanat-bilim yönünü de hafif müzik türünde Eurovision'a Ajdaları, alaturkada Baku'ya Emel Sayınları göndererek Suna Kan'ları Şili'lerde harcayarak, uluslararası bazı kongrelere katılarak çözümleriz. Sanat, kültür ve bilim dallarında yüzümüzü ağartacak pek çok değerimiz ise AP'ler, MC'ler, Bilgiçler, Koraltanlar yoz görüşünde ve anlayışında tabu ya da yarı-tabu sayıldıklarından, hemen de her çeşit destekten yoksundurlar.

Öte yandan, yüzbinlerce çocuğumuzu bir yaşına varmadan ölüme kavuşturmakta, Cumhuriyetin ilk dönemlerinde kökü kazınan sıtmayı diriltmekte, trafik kazalarında her yıl bir meydan savaşı verircesine can kaybetmekte, soykırımlar düzenlemekte, dayakta işkencede, tüm öteki dünya ülkelerine parmak ısırtacak bir ölçüde, en önlerdeyiz.

Beyazıt'ta polis ajanlarına kurşunlattığımız Taylan Özgür'den Ümit Kaftancıoğlu'na, bir on yıl içinde, kıydığımız memleket çocukları ile de, herhalde altın madalyalı dünya rekortmenleriyiz.

Yeryüzünün mezarlığa giden en uzun cenaze konvoyu bizde.

Yuvasına doğru uzanan kara bir karınca kolu gibi.

* * *

NOT: Önceki günkü "Geceler Gebe" yazısında haklarında haber alınamadığını bildirdiğimiz, Günsel Küçükaltun, Uğur Çekin, Ergun Veziroğlu, Hamza Çekin, Seyfi Kara ve Ahmet Nafiz Doğan adlı vatandaşların dördünün tutuklandığını, ikisinin ise serbest bırakıldıklarını öğre[ndik]. Açıklarız.

DÜŞÜNCE ALANI

Eğitim politikası ve demokratik eğitim

— 1 —

M.BAŞARAN
(Yazar-öğretmen).

- ÜLKENİN GENİŞ TOPRAKLARINA, ÜRETİM ARAÇLARINA SAHİP OLANLAR SİYASAL VE EKONOMİK GÜCÜN DE SAHİBİDİRLER. KAYMAĞINI YEDİKLERİ DÜZENİN DEĞİŞMESİNİ İSTEMEZLER. EĞİTİLECEKLER BU DÜZENİ OLAĞAN GÖRECEK, SÜRDÜRECEK NİTELİKTE EĞİTİLMELİDİR.
- BÜYÜK EĞİTİMCİ TONGUÇ'A GÖRE SORUNUMUZ SADECE EĞİTİM SORUNU DEĞİLDİ. BU GERİ YAŞAM KÖKTEN DEĞİŞMELİ, HALK, KÖLELİĞİN HER TÜRLÜSÜNDEN KURTULMALIYDI. KÖYLÜ ÖYLESİNE CANLANDIRILMALI VE BİLİNÇLENDİRİLMELİYDİ Kİ, BİR DAHA HİÇ BİR KUVVET ONU SÖMÜREMEMELİ, BEDAVA ÇALIŞAN İŞ HAYVANI DURUMUNA DÜŞÜREMEMELİYDİ.

Görünüşte demokrasiyle yönetiliyoruz bugün. Mustafa Kemal'in öncülüğünde kazanılan Bağımsızlık Savaşı'ndan sonra halk egemenliğine dayalı, çağdaş bir devlet kurmağa yönelmişiz. Ne yazık ki, o günden bu güne elli yıldan fazla bir süre geçtiği, otuz yıldır çok partili yaşam sürdüğü halde, halkımızın yarısından fazlası yöneticilerini parmak basarak seçiyor. Kendi çıkarları doğrultusunda oy kullanma aydınlığından, bilincinden yoksun bırakılmış. "Resmi yasalar ne derlerse desinler, vatandaşlara ne haklar tanınırsa tanınsın, hiç olmazsa ilköğretim düzeyinde bilgi olmazsa..bilmeyen, siyasal ve ekonomik güç sahiplerinin ellerinde tıpkı ortaçağda olduğu gibi köle hayatı sürer". Egemenler bilir ki, söylerler bu gerçeği de, halkın kölelikten kurtulmasından ödleri kopar. Bu yüzden halkın kendi kendini yönetecek duruma gelmesini geciktirmeğe çalışırlar hep

Eğitim politikasını egemen güçler saptar

Ülkenin geniş topraklarına, üretim araçlarına sahip olanlar, siyasal ve ekonomik gücün de sahibidirler. Kaymağını yedikleri düzenin değişmesini istemezler. Eğitilecekler, bu düzeni olağan görecek, sürdürecek nitelikte eğitilmelidir. İzledikleri eğitim politikasının amacı budur. Tüm iletişim araçları da, bu doğrultuda işletilir. Eğitim kurumlarını kendi ideolojilerini yükleme aracı olarak kullanırlar: Tarlalar, madenler, fabrikalar onlara çalışmalı, emekçiler de yazgılarına boyun eğmelidirler. Devleti değişmez, soyut bir güç olarak belletir, ahlak, gelenek, manevi değerler, ulusal çıkarlar gibi kavramlar ardına gizlenerek, arabalarını dağdan aşırırlar. Düpedüz sınıfsal eğitimdir politikaları, düzeni yeniden üretmektir. Planını, programını, dilini, kitabını ona göre düzenlerler.

Eğitim politikasını egemenler saptar ama özgürleşme eylemi durdurulmaz

Eğitim, kafaları bilgi, elleri beceriyle donatarak, daha çok üreten, ürettiklerinin paylaşımını denetleyerek, yapıcı yaratıcı insanlar yetiştiren, kafaları elleri özgürleştiren bir eylemdir; bilgi beceri birikimini, yenileşmelerini kuşaklara aktararak, toplumun sürekliliğini sağlar. Bireylere amaçlanan davranış biçimlerini kazandırır: Derebeyler derebeyliğin, krallar krallığın, burjuvalar kapitalizmin çarklarının döndürülüp sürdürülmesini beklerler üretimden, ama bilgilenen kafa, becerili el, zincirlerini kırma savaşımına girer. Bu yüzden, insanlığın özgürleşme savaşımıyla koşut bir gelişme çizgisi izler eğitim. Özgürleşme de durdurulamaz.

Bizde eğitim çizgisi

Eğitim kurumlarının yaşamdan, halktan, topraktan kopmaları, üreticilikten tüketiciliğe geçmeleri, okur-yazarlık ayrıcalığını yaratmaları, sömürü düzeninin buyruğuna girmeleriyle olur. Tutucu güçlerin eğitim kurumları ezberci olmak, düşünceyi dondurmak zorundadır. Ortaçağ boyunca niçinini nedenini düşündürmeden "ilahi düzenin" eğitimi yapılmıştır. Bizim medreseler de, giderek böyle kurumlar olmuştur. İmparatorluğun ekonomik, toplumsal yapısı, bilimsel, teknolojik gelişmelere göre değişememiş; ekonomik teknolojik yetersizlik yüzünden yarı sömürge durumuna düşülmüş, bu da yıkım olmuştur. 1838 İngiliz ticaret anlaşmasıyla, borçlanmasıyla geri üretim yaşamı, tarım ev ve el sanatları ekonomisi çökertilerek, ülke açık pazara dönüşmüştür. Kurulan yabancı okullar, ülkede kendi çıkarlarının kadrolarını yetiştirmeğe yönelmiştir. Batılılaşma hareketi, sosyal ekonomik yapıya dokunmadan yenileşmeyi, batının üstyapı kurumlarını kopya etmeyi amaçlamıştır.

Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra, ulusal, laik, çağdaş bir devlet olma amaçlanmış, Osmanlı dönemine tepki sayılabilecek bir eğitim politikası izlenmeğe çalışılmıştır. "Dinsel bir imparatorluktan, halk egemenliğine dayalı bir Cumhuriyete doğru yol alınmak istenmektedir." Sömürüyü, geriliği "yazgı" sayan, kurtuluşu başka bir dünyada arayan insan, kendinden yana bir düzen kuramaz. Yeni devlet kendini gerçekleştirecek nitelikte insanlar yetiştirmek zorundadır. Geri üretim yaşamını değiştirmeden, ondan kaynaklanan kafa ve kol köleliğine son vermeden, halk egemenliğinin engellerini ortadan kaldırmadan, yenileşme hareketlerine girişilir. Bunlar Kurtuluş Savaşı'nı kazanan kadronun zorlamalarıyla yürütülmektedir. Arap abcsi bırakılır, eğitim birliğini sağlayıcı yasa çıkartılır, tekkeler, medreseler, imam hatip okulları kapatılır. Dilde, özleşme başlar. Amerikan, Alman uzmanlardan yararlanılarak eğitim düzeni yenilenmeğe, laik, halkçı, ekonomiyi etkileyen bir eğitim anlayışı uygulanmağa çalışılır. Bunlar eğitimin demokratikleşmesi yönünde önemli kazanımlardır.

Köy enstitüleri kendi gerçeklerimize göre yarattığımız demokratik eğitim kurumlarıdır

Halk egemenliğinin engellerine dokunulamayış, geri üretim yaşamının sürüp gitmesi yeniliklerin yaygınlaşmasını, kökleşmesini engelliyordu. Siyasal bağımsızlığımızı kazanmıştık, Mustafa Kemal, her alanda "tam bağımsızlık" diyordu, ama 1923 İktisat Kongresi kalkınmada sömürgen dünyanın yolundan gitmeyi seçmişti. Oysa ne sermayesi, ne teknolojisi yeterliydi buna. Yürümeyince, 1930'larda devlet eliyle kapitalist üretme çabaları başladı. 1936'da nüfusun % 85'i köylerdeydi, yarı feodal bir tarım ülkesi durumundaydık. Köyde, okumaz yazmaz oranı % 80'in üzerindeydi. Dış ve iç sömürü halkın üzerinde yoğunlaşıyordu.

Büyük eğitimci Tonguç'a göre sorunumuz sadece eğitim sorunu değildi. Bu geri yaşam, kökten değişmeli; halk, köleliğin her türlüsünden kurtulmalıydı. Köylü öylesine canlandırılmalı bilinçlendirilmeliydi ki, bir daha hiç bir kuvvet onu sömürememeli, bedava çalışan iş hayvanı durumuna düşürememeliydi. Türkiye'nin gerçeklerine, olanaklarına, kısa sürede kalkınma, çağdaşlaşma özlemine uygun yeni bir eğitim kurumu yaratılmalıydı. Uzun çalışmalardan sonra Köy Enstitülerine ulaşıldı.

Enstitülerin amacı, sadece okur yazarlığı yaygınlaştırmak, bütün köyleri okula kavuşturmak, yeni tip bir öğretmen yetiştirmek değildi; tarihsel koşulların sağladığı olanaktan yararlanarak eğitimi, emekçi üretici halkı bilinçlendirerek, siyasal bir güç durumuna getirici, sömürü düzenini zorlayıcı, değişmeyi hızlandırıcı bir eyleme dönüştürmekti. Elbet ekonomik ve sosyal yapıyla çelişen bir eylem olacaktı bu, ama İkinci Dünya Savaşı ortamında Kurtuluş Savaşı'ndan gelen asker, bürokrat eşraf karması kadro, devletin eğitim seferberliğine koşulmasında fazla sakınca görmedi. Eğitilmiş insan gücüne gerekseme vardı; ilköğretim sorununun çözüme kavuşmasından beklentileri başkaydı.

DEVAMI YARIN

YARADANA SIĞINIP

Rehindeyiz

Can YÜCEL

Ortadoğu kaynıyor, biz de arada kaynamayalım diye gözle görülür bir endişe hüküm sürüyor kamuoyunda. Kore Harbine katılmamız sırasındaki ayran kabarmışlığından eser yok. Müseccel harp canlıları bile bu hemoglobinli ayranı üfleye üfleye içiyorlar. Süleyman Bey neyse ama, Türkeş de *Ortadoğu'da meydana gelen olayların ciddi boyutlara ulaştığına* değinerek, *Türkiye'nin bundan böyle aktif bir politika izlemesi gerektiği* ne işaret etmekle yetiniyor.

Oysa Amerika fena halde bastırıyor. Zıpır senatörler gelip gidiyor, temsilciler İzmir'de karayaçıkıp meçhul bir istikamete müteveccihen sırra kadem basıyorlar. Eski dostumuz Komer yine sahnede, itfaiyecilik oynuyor: *"NATO Ülkeleri Amerika'nın Basra Körfezindeki askeri faaliyetlerini daha aktif biçimde desteklemek*"'li imiş!.. Derken, NATO Dış Münasebetler Müdürü Mr. Sauvage İstanbul Üniversitesinde verdiği Konferansta, *"Gelecekteki bir Sovyet müdahalesine karşı, bizzat NATO'nun değilse de ona üye olan güçlü ve uygun durumdaki ülkeler karşı müdahalede bulunmalıdır."* diye fetvalar veriyor. *Detant Politikası tüm sevimliliğine rağmen, çok yetersiz kalmakta* imiş!...

Bunlara karşılık, bizimkilerin Ermeni gelinleri gibi ağırdan almaları doğal. Türkiye, Kore Gâzası'nın Türkiye'si değil. Millet bir kazaya daha uğramaya hiç de teşne görünmüyor. Onca zaman arasında gözler açıldı. Harp ilâhı Mars rolüne (hem de Dünya Barışı için) soyunanların şehadet rütbesine ermişlerin sırtından isteklerine nail olduktan sonra, memleketin bağımsızlığını nasıl mars ettiklerini gördü millet. Hem de bu sefer karşımıza alacaklarımız, o zamanın tâbiriyle Kore ve Çin "yecüç–mecüçleri" değil, din kardeşlerimiz. Hac yollarını aşındıran büyüklerimiz, aynı yollardan bizi Haçlı seferine çıkarmada hayli zorlanacağa benzerler...

Yalnız, Amerika bastırıyor dedim, onla da kalmadı, Paris'te para da bastırdı. Baba hayrına değil elbet, Birtakım pazarlıklar oldu herhalde. Kodamanlarımız "İhracatımızı arttıracağız artık!" diye yırtına dursun, kefere, "Siz o ihracatı bırakın, insan ihracına bakın!" diyor belki de. Gördüler çünki uyanık gençleri okullardan, üniversitelerden, ilerici memurları dairelerinden, işçileri fabrikalardan ve en önemlisi halkımızın enaz kırkta birini gurbet ellere nasıl ustalıkla ihraç ettiğimizi, şimdi de biraz asker ihraç edin demeğe getirmiş olamazlar mı? Dolardediğin pis kokulu bir gaz, nerde bir boşluk bulursa oraya dolar. Buldu bizde de bir boşluk yine: Aç gözlülerimizin mide boşluğunu. Dolacak oraya ama, neyin pahasına? Dolar gelecek ama, ne karşılığında? Nemizi rehin yatıracağız bu Emanetçi Sultana'lara? Kaldığı kadarıyla siyasi ve ekonomik bağımsızlığımızı tabii!.. Ve geleceğimizi!

Milletse bu akşam pazarlığına zerre yatkın değil. Kül yutmuyor gayrı. Onun için önümüzdeki günlerde, yürütmenlerimizin saman altından ne sular yürüteceğini, yaşarsak, hep birlikte göreceğiz. Bilelim ki, toplardan önce, özgürlükler gürler, gider!... Ve *Buhranlar Savaş Hallerini* doğurur. O topun ağzındaki yasa, bu iş için mi acep?

HALKIN DİLİNDEN

Antakya'da Tüm-Der üyesi 5 memur gözaltında

Örtülü MC iktidara geldikten bu yana genelde Türkiye'de özelde de Hatay'da dozu gittikçe artan baskı ve zulüm, yaşamın ayrılmaz bir parçası haline getirilmiştir. Gerekçesiz evlerden demokrat ve devrimci kişilerin alınıp götürülmesi, sorgusuz sualsiz günlerce karakollarda alıkonulması olağan olaylar sayılabilmektedir. Artan yaşam pahalılığının zammın, zulmün uygulayıcısı hakim sınıflar halkın tepkilerini yok edebilmenin telaşına düşmüşlerdir. Yalnız tarihin geriye döndürülemiyeceğini unutmuş görünmektedirler. Hatay'da TÜM-DER'e yapılan baskılar gittikçe yoğunlaşmaktadır. Baskının son örnekleri geçtiğimiz günlerde görüldü. PTT Toprak İskan Müdürlüğü Vergi Dairesi güvenlik yetkililerince arandı. 2 Nisan 1980 günü yapılan aramada PTT'den Toprak İskan Müdürlüğünden ve Vergi Dairesi'nden toplam 5 TÜM-DER üyesi işyerinden alınarak gözaltına alındı. Bu göz altına almalar yapılırken yeterli bir açıklama yapılmamış ve gerekçe gösterilmemiştir.

Arama yapılan dairelerden birinde yasal bir dernek olan TÜM-DER'in yayın organı Amaç Dergisi ve bir memurun nüfus cüzdanı içinden çıkan TÜM-DER aidat makbuzu nüfus cüzdanı ile birlikte aramayı yapanlarca götürülmüştür. Tüm bu baskılar emekçi halkımızla beraber bizleride yıldıramıyacaktır.

TÜM DER ANTAKYA ŞB.

Gazetemize gelen yaşlı ananın getirdikleri

"ŞİDDETİN SABAHI YAKIN DAYAN DİZLERİM DAYAN".

Sabahın erkeninde yaşlı bir ana elindeki paketle gazetemize geldi. Konuşması, sıcaklığı kadar direnci ifade ediyordu. Fazla konuşmadı. Elimize bir kart ve bir paket bıraktı. Pakette ne olduğunu sorduğumuzda olanakları ölçüsünde evinde yaptığı peynirli çörekleri getirdiğini söyledi.

Karta yazdığı yazıda şu cümleler yer alıyordu:

Demokrat'ın değerli çalışanlarına:

Şiddetin sabahı yakın
dayan dizlerim dayan,

diyerek dayanmıya çalışıyoruz ama, yazarlarımız, canlarımız birer birer öldürülüyor. Demokrat'ta Kaftancıoğlu'nun annesinin resmini gör ve ağıtını oku da dayan dayanabilirsen... Üzüntümü belirtecek sözcük bulamıyorum. Ne diyeyim. Dua ile de olmuyor ama, yine de Allah sizleri korusun diyorum bütün kalbimle...

TV'deki o utanç verici açık oturuma katılmayışınızı yürekten kutlarım. Abdi İpekçi'nin gazetesi bile o korkunç havlamalara neden oldu. Olanak verdi.

Demokrat'la övünüyor, gurur duyuyoruz. Bu onurlu uğraşınızda başarıya ulaşmanızı bütün kalbimle diliyorum.

Saygılarımla...

Bir DEMOKRAT Okuru

Açığa alınan bir öğretmenin Milli Eğitim Bakanına açık mektubu..

"Bayraksız ve İstiklal Marşı söylenmiyen hiç bir okul kalmamıştır" diyorsunuz Sayın Bakan. Ben Kahramanmaraş katliamını kınayan binlerce öğretmen gibi açığa alınmış ve hâlâ da görevine döndürülmemiş bir köy öğretmeniyim. TRT'den duyduğum bu beyanınız üzerine bu mektubu yazma zorunluluğu duydum.

Anayasamızın 20. maddesine denk düşen ve bir uyarı niteliği taşıyan 24 Aralık 1979 eyleminden ötürü Kahramanmaraş canavarlığını işleyen mantıkları ya da grupları kızdırmış olacağız ki açığa alınmış bulunuyoruz.

Bizlerin tümünün açığa alınmasıyla birlikte okulumuz ocak ayı başlarından itibaren kapanmış durumdadır. Ne bayrak, ne istiklal marşı.. Bir ara bizlerin yerine atanan düzmece öğretmenlerin okulu bir gün açık 2 gün kapalı tutmalarını, eğitim yerine başka şeylerin yapıldığını gören ve yıllarca temsil ettiğiniz siyasi partiye oy veren insanlar tarafından düzmece öğretmenlerin köyden "uğurlandıklarını" gördük.

Ben, bunu şunun için yazıyorum. Sayın Başbakan "Gaz, mazot, gübre bulamayan bana yazsın, ben gönderirim" demişlerdi de sanıyorum sizde aynı benzetmeyi yaparak "Bayraksız ve İstiklâl Marşı'nın söylenmediği hiç bir okul kalmamıştır" diyorsunuz. Sayenizde de böylesi okullar mevcut Sayın Bakan.

Ülkemizin emperyalizmin kucağına atanlar, IMF'lerin kıskacına düşenler, doğmamış bebelerimizi bile borç tuzağına düşürenler, bağımsızlık mücadelesinin timsali olan Bayrağı ve İstiklal Marşını düşmanlık saymaya hakları olmasa gerek Sayın Bakan.

Yeminli bir öğretmen düşmanlığı yapmanızdan ötürü de halkımızın ve halkımızın çocuklarının eğitim derdi diye bir derdinizde olamaz.

Kahramanmaraş katliamının tek bir faili bile bulunmazken, profesörlerimizi, bilim adamlarımızı katledenler devletin en üst görevlerine atanırken, halkımıza katliamları zamları ve karanlığı reva görenlere karşı olan bizlerin açıkta olması, sürülmesi kıyılması sizlerin yüzünü açığa çıkarmaktadır. Elbette, Kahramanmaraş katliamına karşı olmayanlar, öğretmenlerin can güvenliğini sağlayamıyanlar onları açığa alacaktır. Ve doğal sayılmalıdır.

Sözü çok uzatmayalım Sayın Bakan. Çok ileri gittim. Böyle olunca ilerde hakkımızda sürgün ya da vur emri çıkabilir. Devam edin bakalım.

İZMİT'ten açığa alınmış bir öğretmen H.G.

Süleyman Demirel'e açık mektup

Sayın Demirel,

Bizler Antalya iline bağlı Elmalı halkından olan öğrenci velileriyiz. Elmalı Lisesinde ilerici, demokrat, yönetici ve öğretmenler görevlerinden alınarak, yerlerine 40 kadar MHP yanlısı öğretmeni atandı. Bu atamalar Elmalı Belediye Başkanı tarafından yaptırıldı. Faşist hocalar göreve gelir gelmez 5-6 öğrencinin ellerine belgelerini vererek, okuldan uzaklaştırdılar.

Sayın Demirel, öğretmenleri, memurları sürmeyeceğim, diyordunuz, yandaşlarınızla beraber tüm okullara faşistleri yerleştirdiniz. Döviz yok diyordunuz, sürgün ettiğiniz memurlara, vereceğiniz ödeneklere yazık değil mi? (Nede olsa dışarıdan döviz geliyor Sayın Demirel)

Okulda her gün faşistler ilerici demokrat öğrencileri dövüyor, bacılarımıza ana avrat küfür edip, "Okul komünistlere mezar olacak" diyerek sağa sola saldırıyorlar. Dayak yiyen, ilerici ve demokrat öğrencilerin elleri burnu kan içinde idareye gidiyor 'Hocam durum böyle, böyle "diyerek Lise Müdürü İbrahim Yılmaz, "Ne var lan sapasağlamsınız" yanıtını veriyor. Acaba getirdiğiniz özgürlük bu mu?

Sayın Demirel, 55 ilde, can güvenliği sağlandı diyorsunuz. Hani nerde? Okulu beklemeye gelen polisler, faşist öğretmenler ve özellikle faşist öğrencilere "Vurun kırın" diyerek ilerici, demokrat öğrencilerin üstüne saldırtıyorlar. Bu mu özgürlük? Sayın Demirel, bizden sizden gaz, mazot, sigara, çay, şeker istemiyoruz. Namuslu devlet polisi istiyoruz.

Antalya Elmalı'dan bir grup öğrenci velisi

PTT Ar-la çalışanları: «Biz memur değiliz, işçiyiz»

Burası 450 kişinin çalıştığı sendika hakkı elinden zorla alınmış PTT'nin en büyük üretim yeri. Buraya haberleşme işkolunun beyni de denilebilir. Çeşitli atölyelerden oluşan fabrikada büyük presler, vargeller, matkaplar, torna makinaları ve yedek parça ile santrallar üretilmektedir.

Bizler 657 sayılı Devlet Personel Yasası'na bağlıyız. Bu nedenle de haklarımız sonderece sınırlı. İşçiyiz, fakat memur statüsündeyiz. İşyerimizde tuvalete gidişimiz bile saate bağlanmaktadır. Telefonlar bağlanmamakta 9 saat adeta dünyadan ve Türkiye'den tecrit edilmekteyiz. Hasta olunca hastaneye gitmek için önce bölüm şefinin 'hastadır" deyip sevk kağıdını imzalaması gerekmektedir. Eğer bölüm şefi isterse değil 39 derece ateş 139 derece bile olsa "ölürsen sorumluluk bana ait" diyerek hasta kağıdını imzalamamaktadırlar.

Fabrika içi havalandırma tesisatı düzenli çalışmamakta, lehim banyoları ve kimyasal banyolar, solunum yollarını paramparça etmekte halsizlik ve iştahsızlık tüm çalışanların "doğal yaşantısı" içinde yeralmaktadır.

Uzun süre önce zehirlenmelere karşı mücadelemizin sonunda günde 1/2 kg yoğurt verilmeye başlandı. Bu yasal istem için birkaç arkadaş o süreçte sürgün edilmişti. Yoğurtlar önce 400 gr. verildi. Şimdi ise 350 gram olarak verilmekte, böylelikle 1/2 kg olan yasal yoğurt miktarı 350 grama indirilerek 150 gramı çalınmaktadır. Bu konuda verilen dilekçelere ise cevap dahi verilmedi.

İşyeri yemekhanesi (Anadolu yakasında) birçok PTT biriminin yemek ihtiyacını karşılamaktadır. Çıkan yemekler yenmeyecek derecede bozuk ve az verilmektedir. Çalışanların %90'ı midesinden şikayetçi.

Bütün bunların yayında Mart 1980'de Plaket Montaj atölyesinde yedi kişinin % 100, bobinaj atölyesinde ise % 10 ile % 30 arasında, 7 kişinin olmak üzere toplam 14 kişinin çeşitli bahanelerle keyfi olarak yan ödemesi kesildi.

Devamsızlık denildi, (yani rapor) oysa 5 yılda ilk kez 10 günlük rapor alan vardı. Verimsizlik denildi. Yapılan iş kayıtlardadır. Eksik ve hatalı iş kimse çıkarmadı. O halde neydi bu cezalar?. Bütün bunlar büyük bir hesabın küçük birer parçalarıdır.

Oysa faşistler yıllık çalışmanın 1/3'ü işyerinde geri kalan zamanı ise raporlu geçirmekteler. Çeşitli olaylara karışmış, faşistlere en küçük bir yasal işlem yapılmamaktadır. Çalışanların can güvenlikleri yoktur.

Bir grup PTT AR–LA Emekçisi

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

17 NİSAN

1967 Yüksek Denizcilik Okulu'nda 4 öğretmenin başka yere tayin edilmesi üzerine, 168 öğrenci dersleri boykot etti.

1970 Rize'de Çay Fabrikası'nda üreticilerin isteklerini kabul edilerek "çay olabilecek tüm yaprakların alınması" kararlaştırıldı.

Kars TÖB-DER ve 18 devrimci kuruluşun düzenlediği "Açlığa, pahalılığı, faşizmi ve milli zulmü telin" mitingi yapıldı. Onbin kişinin katıldığı mitingte "kahrolsun faşizm", "Milli zulme son" gibi sloganlar atıldı.

1976 İstanbul Barosu tarafından "Kan dökmeye son ve hukuka saygı mitingi" düzenlendi. Yürüyüşe avukatlar yanısıra çeşitli demokratik kuruluş ve meslek odaları da katıldı.

1978 YILMAZ DEREBAŞI

Atatürk Lisesi öğrencisi Yılmaz Derebaşı TİP'in NATO'ya karşı kampanyasına ilişkin bildiri dağıtırken faşistlerin açtığı ateş sonucu öldü.

İran'a uygulanacak ekonomik yaptırımlar konusunda

Federal Almanya ABD'nin yanında

Almanya uzun süren tereddütlerden sonra "bizim için ABD ile iyi ilişkiler, İran petrolünden daha önemlidir" diyerek Amerika'yı desteklemeye karar verdi.

● Yapılan açıklamada AET Dışişleri Bakanı Konseyi'nin 21 Nisan'da Luxembourg'da yapacağı toplantıda anlaşmaya varılamaması halinde F.Almanya Tahran'a karşı tek başına önlem alıp almayacağını kesin bir şekilde belirleyecek.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batı Alman hükümeti İran'a karşı Batı'nın ekonomik ambargo uygulaması doğrultusunda bir kararı aktif olarak desteklemeye hazırlanırken, bir açıklama yapan başbakan Helmut Schmidt, Orta Doğu krizi konusunda uyarıda bulundu. Schmidt açıklamasında, kuşkularını "Eğer büyük güçler harekete geçmezlerse, dünya bir savaşın içine sürüklenebilir" şeklinde ifade etti.

Yaptığı konuşma sırasında Helmut Schmidt şimdiki durumu 1914'deki durumla karşılaştırmanın tamamıyla yanlış olmayacağını söyledi ve şu anda "büyük güçlerin" aynı durumun yeniden doğmasını önleyecek bir strateji geliştirmekte başarısızlığa düşmelerini eleştirdi.

Büyük güçlerin bu konuda oldukça dikkatli davranmaları gerektiğini belirten Schmidt, önerilen ekonomik yaptırımların kendilerini tehdit eden ekonomik kriz açısından önemle ele alınması gerektiğini söyledi. Orta Doğu krizi nedeniyle ortaya çıkacak olan güçlüklerin kendilerine getireceği zararın ABD'ninkinden çok daha ağır olduğunu; bu nedenle bu konuda ABD'nin yanında olduklarını vurguladı. Hükümet yetkilileri bu konuda yaptıkları açıklamada başbakanın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne İran'a ticari, taşımacılık ve kredi konusunda Amerikalı rehinelerin Tahran'da serbest bırakılmaları doğrultusunda yaptırımlar uygulaması konusunun ele alınması için bir tasarı götürdüğünü belirttiler.

Bonn hükümetinin yaptırımlar ve İran'la ekonomik ilişkiler konusunda ilkelerinde bir takım değişiklikler getirdiği belirtiliyor. Değişikliklere göre hükümet yaptığı tüm ihracatı garanti altına almayabilir; hatta bu, yiyecek maddeleri ve ilaçlar konusunda da geçerli olabilir. Benzer bir cezalandırmaya, hükümet mali ve kredi konularında da başvurabilir.

Batı Almanya, geçen yıl İran'a 2.3 milyar dolarlık ihracat yaptı. Buna karşılık başta petrol olmak üzere ithalatını da sürdürdü. 1978 yılında ise ihraç edilen malların tutarı 6.8 milyar dolardı.

● Hammadde kaynaklarının birlikte işletilmesi konusunda Çin ile F. Almanya anlaşma imzaladı

Çin'in yeni ekonomi politikası batılı çevrelerce beğenildi

● Dünya Bankası Başkanı Mc Namara, Çin'in aldığı ekonomiyi yeniden düzenleme kararlarını olumlu bulduğunu açıkladı

PEKİN(AJANSLAR)

Geçen Perşembe gününden beri Çin'de bulunan Dünya Bankası Başkanı Robert Mc Namara ülkeden ayrıldı.

Mc Namara'nın ekonominin batıya açılmasından bu yana alınan ekonomik önlemler ve Çin'in borçları üzerine edindiği bilgilerden sonra, Çin'in aldığı ekonomiyi yeniden düzenleme kararlarını beğendiği ve Çinli yetkilileri kutladığı bildirildi.

Gözlemcilere göre, 1980 yılına kadar sanayileşme politikası olarak, ağır sanayi ve yatırım malları üretimine ağırlık veren Çin'in 1980 yılı ekonomik programında küçük ve orta büyüklükte sanayilerle, tarım, tarıma dayalı sanayi ve tüketim malları üretimine öncelik tanınması Dünya Bankası'nın üyelik konusunda Çin'den uygulanmasını istediği ekonomik politikalarla bağıntılıdır.

Öte yandan Çin Halk Cumhuriyeti ile Federal Almanya'nın işbirliği yapmasını öngören hammadde kaynaklarının işletilmesi konusunda bir anlaşmanın Bonn'da imzalandığı bildirildi.

Anlaşmaya göre, Federal Almanya Çin'li teknisyenleri eğitecek, karşılığında bu ülkeden çeşitli hammaddeler alacak. Federal Almanya'nın bu anlaşmayla bazı Alman firmalarının Çin'deki hammadde arama faaliyetlerine katılmayı umdukları, ileri sürülüyor. Federal Alman firmaları özellikle Doğu Çin denizindeki petrol arama faaliyetleri ve Yenan eyaletindeki madenleri çıkartma faaliyetleri ile ilgileniyorlar.

SURİYE'DE ÜÇ "MÜSLÜMAN KARDEŞLER" ÜYESİ DAHA KURŞUNA DİZİLDİ

BEYRUT (ANKA-DPA)

Suriye'de geçen haziran ayında Halep Topçu Okulu'nu basarak 50 askeri öğrenciyi öldürmek suçundan yakalanan üç Müslüman Kardeşler Örgütü üyesi kurşuna dizildi.

Suriye'den Lübnan'a gelen görgü tanıklarının ifadelerine göre katliamın ele başıları, Suriye Ordusu içinde geçen hafta gerçekleştirilen geniş çaplı temizlik harekatı sırasında ele geçirildi ve kurşuna dizilen üç kişinin cesetleri bir zırhlı arabanın üzerine konarak havaya ateş açan askerler tarafından halka gösterildi.

Bu arada görgü tanıkları, Halep kentinin askeri kordon altında bulunmaya devam ettiğini ve Müslüman Kardeşler Örgütü üyelerinin ele geçirilmesi için mahallelerin ev ev arandığını bildirdiler. Aranan mahallelerden makinalı tüfek seslerinin geldiği de, görgü tanıklarınca ifade edildi.

Öte yandan Suriye Cumhurbaşkanı Hafız Esad, Irak'ı Suriye'deki yönetimi devirmek için komplo kurmakla suçladı. Beyrut'ta yayınlanan "El Sefir" gazetesine göre Esad, Suriye makamlarının ortaya çıkardığı komploya, Irak ajanlarının da karıştığını kanıtlayan belgeler bulunduğunu ileri sürdü. Esad'ın bu açıklamayı Trablus'ta devam etmekte olan "Kararlılar Cephesi" doruk toplantısındaki gizli görüşmeler sırasında yaptığı haber verildi.

BM, Namibia sorununu yeniden ele alıyor

NEW YORK(A.A)

Birleşmiş Milletler Namibia Komitesi, Güney Afrika'nın BM kararlarına uymayı reddetmesinden sonra ortaya çıkan durumu değerlendirmek üzere bir dizi ülkeyle görüşülmesini kararlaştırdı.

Bu amaçla oluşturulan altı heyet, Nisan ve Mayıs ayları içinde Latin Amerika, Karaipler, Kuzey Amerika, Batı Avrupa, Pasifik ve Orta Doğu bölgelerini ziyaret edecek. Avustralya, Yeni Zelenda Papua ve Yeni Gine'yi kapsayan Pasifik bölgesine gidecek olan Namibia Konseyi heyetinin başkanlığını, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi Orhan Eralp yapacak.

Arap ve Latin Amerika Haber Ajansları:

"Batılı Haber Ajansları tek yanlı haber vermek için kuruldu"

ŞAM(A.A.)

Arap ve Latin Amerika Haber Ajansları Toplantısı Suriye Enformasyon Bakanı Ahmet İskender tarafından açıldı. Enformasyon Bakanı İskender, Batılı haber ajanslarını "tek yanlı ve yanlış" haber vermekle suçladı.

Latin Amerika'da ve Arap ülkelerinde bağımsızlık mücadelesi veren birçok ülke bulunduğunu söyleyen Bakan, "Bu ülkelerin ilerici güçleriyle dünya siyonizmi ve gerici güçleri arasında "yansızlıktan" sözedilemez" şeklinde konuştu. Bakan, uluslararası haber ajanslarının bu ülkelere ve onların savaşan halklarına saygı göstermediğini, olayların gerektiği şekilde dünya kamuoyuna yansıtılmadığını belirtti. "Bu kaynaklar haber verseler bile yanlış ve eksik haber veriyor, dünya kamuoyunu şaşırtmaya çalışıyorlar" diyen İskender, batılı haber ajanslarının tek yanlı haber vermek için kurulduklarını ileri sürdü.

Mısır'ın Orta Doğu Haber Ajansı (MENA) dışındaki bütün Arap haber ajanslarının katıldığı toplantıda, Latin Amerika'dan Arjantin, Venezuella, Brezilya, Nikaragua, Küba ve Meksika haber ajansları da yer aldılar. Birleşmiş Milletler ve İtalyan ANSA Ajansı ve Arap Birliği Ajansı da toplantıya birer temsilci gönderdiler.

İktidar Mugabe'ye devrediliyor

RODEZYA, ZİMBABVE OLUYOR

Firdevs TACETTİN

● Yerliler kendi ülkeleri için "Zimbabve" dedikleri toprak parçasına, geçtiğimiz yüzyıl buraya gelen altın ve maden tüccarı Cecil Rhodes'in adı verilmişti.

● Yıllarca dünyaya "RODEZYA" olarak tanıtılan bu eski İngiliz sömürgesi, 17 Nisan'da resmen bağımsızlığını ilan ediyor. Yönetimin ırkçı beyaz azınlıktan siyah çoğunluğa geçtiği Rodezya, şimdi yeniden "ZİMBABVE" oluyor...

Bir güney Afrika ülkesi olan Zimbabve'de oyların yüzde 63'ünü alarak, parlamentodaki 80 sandalyeden 57'sini kazanan Mugabe başbakanlık görevine başlarken, ülkede ırkçı beyaz azınlık yönetimine son vererek yönetimin siyah çoğunluğa devredileceği gün "Ulusal Bağımsızlık Günü" olarak kutlanıyor. Devlet Başkanlığına getirilen Canaan Banana da görevini devralıyor.

Seçmen kitlesinin yüzde 94'ünün oy kullandığı Zimbabve seçimleri, Afrika'da katılma oranı rekor düzeye erişen bir seçim olarak nitelendirildi. Yönetimin ırkçı beyaz azınlıktan, çoğunluktaki siyahlara devredilmesi de tüm Afrika ve diğer dünya ülkeleri tarafından önem taşıyan bir olay oldu. Eski beyaz başkan Ian Smith'in 1965'te tek taraflı olarak İngiltere'den bağımsızlığını ilan etmesiyle birlikte başlayan yoğun baskılara karşı uzun süren bir gerilla mücadelesinden sonra, seçimlerde büyük bir başarı kazanarak iktidara gelen siyah çoğunluk yönetimi üzerine çeşitli yorumlar yapıldı. Rodezya'nın bağımsızlığını ilan etmesi ve çoğunluktaki siyahların yönetimi ele geçirmelerinden sonra ülkenin yeniden "Zimbabve" olarak anılması "Afrika'da yeni bir devlet doğuyor" şeklinde yorumlandı.

Afrika'da yeni bir devlet doğduğu görüşü doğrudur. Ancak, önemli olan, uzun ve sancılı bir doğumla ortaya çıkan bu çocuğun büyüyüp büyüyemeyeceğidir.

Yeni hükümet, zor koşullar altında verilen bir gerilla savaşı içinde yer alan güçlerin biraraya gelmesinin bir ürünü olarak doğdu. Yaşanan savaş, Zimbabve'nin toplumsal yapısında önemli bir dönüşüm süreci oldu. Ülkenin bağımsızlığının ırkçı beyaz azınlığa ve İngiliz emperyalizmine karşı verilecek silahlı bir savaşla kazanılabileceğini savunan güçler, karşılarında yer alan Smith yönetimi ve İngiltere'ye karşı mücadele etmenin yanısıra, kendi içlerindeki işbirlikçi unsurlarla da uğraştılar. Irkçı Ian Smith hükümeti yerini 1978'de yapılan uydurma seçimlerle işbirlikçi Rahip Muzorewa'nın hükümeti ne bıraktı ama rejimin ırkçı niteliği değişmedi. İşbirlikçi Muzorewa hükümetinin ırkçı rejimin baskıcı uygulamalarını sürdürmesi, karşı güçlerin Zimbabve'de elde ettikleri önemli bir kazanım oldu. Seçim öncesi sürdürülen propagandalar sırasında Muzorewa'nın başarısı için herşeyi deneyen beyaz azınlık güçleri, seçimlerde kazanma şansı yüksek olan liderlere karşı suikastlar düzenlediler, bu liderlerin kampanya çalışmaları engellenmeye çalışıldı, evleri sürekli denetim altına alındı.

Seçim sonuçlarının açıklandığı gün Zimbabve radyoları Rahip Mozorewa'nın partisinden üç adayın parlamentoya girebildiğini, bu üç kişi arasında Muzorewa'nın kendisinin bulunmadığını duyuruyorlardı.

"ÇOCUK BÜYÜYEBİLECEK Mİ?"

Mugabe hükümetini önümüzdeki günlerde zorlu bir süreç bekliyor. Mugabe, savaşın yıkıntıları içersinde, ülkenin ekonomik görüntüsünü değiştirmeye çalışacak. Bu arada onundeki en büyük engel, 90 yıllık ırkçı beyaz azınlık yönetimi süresince ülkenin kilit noktalarını eline geçirmiş 230.000 beyazın varlığı. Gerek ellerinde tuttukları sermayenin büyüklüğünden dolayı ülke ekonomisindeki etkinlikleri, gerekse, kültür, eğitim ve uzmanlık yönünden sosyal yapıdaki üstünlükleri, farklı uygulamaları gerçekleştirmeyi planlayan yeni yönetimin karşısında duran en büyük sorun niteliğini taşıyor. Bu unsurların yeni yönetimin uygulamalarına karşı bir tavır almaları ya da kitle halinde yurt dışına kaçmaları ise ülke ekonomisinin alt-üst olması sonucunu dğurabilir.

Seçimler öncesi devrimci sloganlarla ortaya çıkan Mugabe'nin bugün yürüttüğü "tavizkar" politikanın nedeni bu açmazla açıklanabilir.

Zimbabve'de 1978 sonlarındaki ulusal gelir, 1972'deki sayıların altına düşmüş, buna bağımlı olarak siyahların gelir düzeyinde de büyük düşüşler gözlenmişti. Şu anda siyahların ücretlerinin derhal artırılması ve beyazlarla siyahlar arasındaki ücret farklılıklarına son verilmesi için hükümetten taleplerde bulunuluyor. Seçim sonuçlarının hemen ardından yaygın grevlerin patlak vermesinin nedeni bu.

Grevlerin ve kitle gösterilerinin yapılmasında etkili olan bir başka neden de Nkomo'nun örgütü ZAPU'nun sendikal alanda Mugabe'ye oranla daha güçlü olması. Öte yandan bizzat kendi hareketinin tabanında Mugabe'nin yaptığı uzlaşmalara duyulan tepkiler sözkonusu. Seçimlere ilişkin Londra Anlaşması yapıldığı sıralarda da, ZANU'nun gerilla kamplarında Mugabe'ye karşı itirazlar yükselmiş; Mugabe, hareketi satmakla suçlanmış ve gerilla liderlerinden biri" şüpheli bir biçimde" ölmüştü.

Ülkenin pek içaçıcı olmayan bu görüntüsü karşısında Mugabe'nin alacağı tavır büyük önem taşıyor. Bu konuda sonucu belirleyen, ülkenin içinde bulunduğu güç koşullarda "tek çözümün" yabancı desteği olduğunu ileri sürenlerin etkinliği ve bu sorunlar karşısında yeni yönetimin tavrı olacaktır.

Uzun süren "doğum sancılarından sonra doğan çocuğun büyüyüp büyüyemeyeceği", yeni yönetimin ülke ekonomisini yeniden inşaada tutacağı yolla ortaya çıkacaktır.

Seçimlere katılımın Afrika ülkeleri arasında rekor düzeye ulaştığı Zimbabve'de, siyah halk oy vermek için uzun kuyruklar oluşturmuştu.

EKONOMİ

Batı Alman Kalkınma Kurumu yetkilisi Melzer:

"Federal Almanya gelişmekte olan ülkelerin iç pazarlarını ele geçirmek zorunda"

EKONOMİ SERVİSİ

Federal Almanya'nın bağımlı ülkelerde yatırım yapabilmesi için, bu ülkelerdeki iç pazarları ele geçirmesi gerektiği bildirildi.

Hanover'de, 21 ve 22 Nisan tarihlerinde "Üçüncü Dünyanın Sanayileşmesi ve Batı Alman Ekonomisi" adlı bir sempozyum toplanacak. Bu sempozyuma katılacak olan, devlet kontrolündeki "Batı Alman Kalkınma Kurumu" yetkilisi Volf Deter Melzer, sempozyumda yapacağı konuşma hakkında bilgi verirken, geçen yıl Federal Almanya'nın "gelişmekte olan ülkeler"e yaptığı yatırımların toplamının 18 milyar mark düzeyinde kaldığını ve 1978 yılına göre gerilediğini söyledi. Melzer, yatırımlardaki gerilemenin ana nedeni olarak, bağımlı ülkelerdeki politik gelişmeleri ve "sanayileşmiş ülkeler"deki yatırım patlamasını gösterdi. Federal Almanya'nın bu ülkelere yaptığı yatırım, geçen sene, tüm dış ülkelerde yaptığı yatırımların yüzde 27.4 üne eşit oldu

Melzer'e göre, Federal Alman sermayesi, başta Güneydoğu Asya ülkeleri olmak üzere, Kenya, Arjantin ve Meksika'yı yatırım yapmak için en elverişli ülkeler olarak görüyor. Melzer, bu ülkelere daha çok yatırım yapılacağını umduğunu belirterek, bunun ancak o ülkelerde Federal Almanya'nın yeni pazarlar ele [illegible] geçirmesiyle mümkün olacağını vurguladı.

Türkiye'nin OECD ülkelerine ödenmeyen borçları 220 milyon dolara ulaştı

ANKARA(ANKA)

Türkiye'nin OECD ülkelerine olan ödemesi gecikmiş dış borçlarının toplamı 220 milyon dolara ulaştı. Nisan ayında 1979 yılı borç ertelemesinin ilk taksidini oluşturan 65 milyon dolarlık bir tutarın süresi doldu. Ancak ödemenin yapılması için herhangi bir olanak bugüne kadar bulunamadı.

OECD ülkelerine, 1978 yılı borç erteleme operasyonu çerçevesinde de geçen yıldan ve bu yılın ilk aylarından 155 milyon dolarlık bir borcun ödemesi yapılmamıştı.

Gözlemciler, ödemesi yapılmayan borçlar için OECD ülkelerinin baskı yapmadığını, bu borçlarının büyük bir olasılıkla bu yılki erteleme çerçevesinde değerlendirileceğini belirtiyorlar. Ödemesi geciktirilen borçlar, Türkiye'nin uluslararası para piyasalarındaki durumunu güçleştirmektedir.

Gübre ithalatı ilkbahar gereksiniminin altında

ANKARA(ANKA)

1980'in ilk iki aylık döneminde, 1 milyarı aşan ithalatın yüzde 27'sini oluşturan ham petrol alımları miktar olarak artarken, Türkiye'nin bir başka önemli ithal kalemi olan gübre alımları ilkbahar gereksiniminin altında kalıyor.

Verilere göre, Ocak-Şubat döneminde, 1.52 milyon ton ham petrol ithal edilerek 269.4 milyon dolarlık bir ödeme yapıldı. Ham petrol ithalatı, geçen yılın aynı dönemine göre, miktar olarak yüzde, 120, fiyat olarak ise yüzde 208.7 oranında arttı. Bu artış oranlarının sonucu olarak, Türkiye'nin ithal ettiği ham petrolün fiyatında yüzde 81'lik bir artış oldu.

Öte yandan, petrol ürünlerinin alımı ise, geçen yılın eş döneminden miktar olarak azalırken, değer olarak yaklaşık düzeyde gerçekleşti.

Gübre ithalatında ise bir gerileme kaydedildi. Gübre alımları 1979'un ilk iki aylık dönemine göre yüzde 48.5 oranında azalarak 359.6 bin tondan 185.3 bin tona indi. Gübre için ödenen döviz miktarı ise, 61.3 milyon dolardan, 29.4 milyon dolara düştü. 1980 yılı ilkbahar gübresinin karşılanması için bugüne dek ancak 750 bin tonluk bir bağlantı gerçekleştirilebildi. İlkbahar gübre gereksinimi ise 1.6 milyon ton civarında.

GÖSTERGE

"Piyasa kan ağlıyor"

Arslan Başer KAFAOĞLU

"Piyasa Kan Ağlıyor" tüccar ve sanayicinin para kıtlığı çektiği, yani para basma temposunun biraz yavaşladığında diline pelesenk ettiği bir kavram. Özellikle devalüasyonlardan sonra, IMF'nin baskısı ile güya fiyatları tutmak için iktidarın para basma temposunu yavaşlattığı hallerde ortaya çıkar bu feryatlar...

Bugün de durum aynıdır. Piyasadaki para ve bu para vebu para tabanı üzerinde kurulmuş, bina edilmiş kredi hacmi yükselen fiyat düzeyinde malların normal dolaşımına yetmediğinden piyasa olanağının çok üstünde bir para kıtlığı çekmektedir. Bunun böyle olacağını bir devalüasyon ve yeni ekonomik kararları açıklandığında zaten yazmıştık. Paranın dış değeri ve bunun yanında KİT fiyatları arttığından piyasadaki para miktarı, mal ve hizmet dolaşımını sağlamaya yeterli olmayacaktır. Ya daha fazla para basılacaktır, ya işlem haćmi daraltılacaktır, ki buna ekonomide ilk dönemde "durgunluk – resesyon", daha ileri dönemde ise "çöküş-depresyon" denir. Ekonomiyi yönetenler bunlardan birini seçeceklerdir. Para değerini düşürünce: ya para basma ya da durgunluk ve çöküş.

Bugünekadar bizde devalüasyonlardan sonra hep para basma yolu seçilmiştir. 1970 devalüasyonunda olsun (AP tarafından yapılmıştır) Mart 1978 ile Haziran 1979 devalüasyonunda olsun bu yol seçilmiştir. Bu kez de bu yol seçilecektir. Seçilmezse piyasayı bekleyen felakettir. Siz bakmayın iktidarın köşenin dönüldüğü yolundaki beyanlarına, inşaat piyasası durmuştur, demir-çelik, çimento gibi malların üretimi gerilemektedir. Üstelik hava koşulları da çok elverişsiz biçimde gelişmiş, zeytinyağına ek olarak pamuk ve pirinç rekoltesi son yağmur ve sel basmalarıyla bir bölgede –Çukurova'da– adeta mahvolmuştur.

Yardımın gelmesine ilişkin OECD kararı da bir şey değiştirmeyecektir. Tıpkı 1979'daki devalüasyondan sonra değiştirmediği gibi. Şimdi AP yetkilileri ve Maliye bakanlığı yetkilileri ve Turgut Özal alınan OECD kararı ve yapılan kredi yardımı ile övünebilirler. Oysa bu krediler. 1979'da CHP iktidarının aldığı yardım kredilerinden çok daha eksiktir.Çünkü CHP döneminde ayrıca önemli bir borç ertelemesi vardı. Bu kez ise borç ertelemesi bir başka toplantıya kalmıştır. Bir de bu krediler tıpkı CHP döneminde alınanlar gibi zor işleyen, zor çalıştırılan kredilerdir.

Sadece soyut ve kuramsal kalmamak için 1978 Mart ve 1979 Haziran Devalüasyonlarından sonraki emisyon hacimlerinin artırımını buraya alıyoruz.

1978 Mart Devalüasyonundan sonraki gelişmeler:

Birinci ay emisyon artışı yüzde	2
Ikinci ay emisyon artışı yüzde	2
Üçüncü ay emisyon eksilişi yüzde	2.5
İlk üç ay emisyon artışı yüzde	2
Sonraki üç ay emisyon artışı yüzde	16
Üçüncü ay emisyon artışı yüzde	14
1979 Haziran Devalüasyonundan sonra:	
İlk üç ay emisyon artışı yüzde	7.5
İkinci üç ay emisyon artışı yüzde	16

1980 Ocağında yapılan devalüasyonun ilk üç ayındaki emisyon artışı onceki iki devalüasyondakinden çok fazla: yüzde 11.. Buna karşın gine piyasa para sıkıntısında.... Gelecek emisyon ya da çöküşün hızını hesaplamak bile zor... Enflasyonla yaşayabilen bu işletmelerin tümünü, durucu bir para politikası ayakta tutmayacaklar.

Zaman yine bizi haklı çıkaracak..

GÜNÜN YAZISI

Sana da selam olsun Türk-İş!..

Cihan ATEŞ

Türk–İş Yönetim Kurulu, dört gün süren çalışmalarını tamamladı ve yayınladığı bir bildiri ile taleplerinin yerine getirilmesi için Hükümete Mayıs ayı sonuna dek süre tanıdığını açıkladı. Eğer Hükümet, Türk–İş'in taleplerini Mayıs ayı sonuna dek yerine getirmez ya da "bu konuda ciddi girişimlerde bulunmaz" ise, biçimi ve zamanı daha sonra saptanmak üzere etkin eylemlere geçilecek.

Haydi hayırlısı!....

Sana da selam olsun Türk–İş!..

X X X

Kararı olumlu karşılamakla birlikte, geç kalınmış olmasından ve geçmişte de örneklerini sıkça gördüğümüz gibi bu kararın da "oyalama" dan öteye gidemeyeceğinden korkarız. Gerçekten de, Hükümetin kurulur kurulmaz, işçi sınıfı aleyhine aldığı karar ve uygulamaları gözönüne alındığında, Türk–İş yöneticilerine "Neden geciktiniz" sorusunu sorma hakkını kendimizde bulabiliriz.

Bir diğer nokta ise, Mayıs ayının her açıdan önemli bir ay olacağı gerçeğinde yatmaktadır. Öyle gözüküyor ki, iktidarın işçi sınıfına yönelik saldırıları önümüzdeki günlerde yoğunluk kazancaktır. Bu nedenle de, geç kalınmış bir karar olarak nitelenebilir, Türk–İş'in kararı.

Üçüncüsü, bu kararın bir "oyalama karar" olmasından ciddi kuşkumuz vardır. Geçmişteki örnekleri gibi, karar, bu bağlamda "lastikli" alınmıştır. Karara "Hükümet, Türk–İş'in taleplerini Mayıs ayı sonuna dek yerine getirmez ya da bu konuda ciddi girişimlerde bulunmaz ise" gibi bir cümle konulmuştur. Sormazlar mı şimdi, "ciddi girişimin" ölçütü nedir diye?

X X X

Hükümet'in işçi sınıfı ile, özellikle KİT'lerdeki işçilerle ilgili izlediği politikayı hatırlatarak, Türk–İş'in karşı karşıya bulunduğu tarihsel görevi bir kez daha gündeme getirmek istiyoruz. KİT'ler üzerinde duruyoruz, çünkü, birincisi Hükümetin KİT'lere ilişkin politikası somut ve net olarak belirmektedir. İkincisi de KİT'lerde çalışan işçilerin %95'i Türk–İş'te örgütlüdür.

Nedir Hükümet'in KİT'lerle ilgili stratejisi? Açık; KİT'leri kendi kendine yeter kuruluşlar haline dönüştürmek. Kuşkusuz bu stratejide işçi hakları temel saldırı odağı olarak seçilmiştir. Örnek mi? Denendi. İşteTARİŞ!... Binlerce işçi işten atılırken, yüzlerce işçi tutuklandı ve işkenceye yatırıldı.

X X X

Biz yeniden KİT'lere dönelim ve bakalım Hükümet'in izlediği stratejide ele aldığı ve kısmen uyguladığı taktik adımlar nelerdir? Neler amaçlanmaktadır? Kısa kısa, değinelim'

– Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu ile KİT'Lerdeki toplu sözleşmeleri tek merkezde toplamak ve bu yolla ücret artışlarını %56 ile sınırlandırmak istemektedir. Bu noktada Hükümet, ileri adımlar atmış bulunmaktadır, KİT'lerdeki ve yerel yönetimlerdeki toplu pazarlık görüşmelerini dondurmuş ve sözleşmelerin imzalanmasını izne bağlamıştır.

– Eşel–Mobil Yasa Tasarısı ile toplu pazırlık düzenini 5 yıl süreyle askıya alarak ücret artışlarını belli bir katsayıya bağlamak istemektedir.

– Kıdem tazminatına tavan sınırının getirilmesini öngören Kıdem Tazminatı Yasa Tasarısı, Çalışma Bakanlığınca hazırlanmış ve Meclis'e gönderilmiştir.

– TİSK'in, kıdem tazminatının oluşturulacak bir fondan karşılanması önerisi Çalışma Bakanlığı tarafından "Kıdem Tazminatı Fonu Yasa Tasarısı" olarak hazırlanmış durumdadır.

– İşçi sağlığı ve iş güvenliği şartlarına uymayan işyerlerinin denetlenmesini ve gerektiğinde kapatılmasını öngören genelge, yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır.

–Çalışma Bakanlığı yayınladığı "dayanışma aidatı" adlı bir genelgeyle işçilerin birden fazla sendikaya üye olmaları, büyük ölçüde engellenmiştir. Bu noktada TİSK, Hü-

(Devamı 7. Sayfada)

Fatsa Pratik Tarım Okulu Müdürlüğü işçileri:

"Yeni tarım iş yasa tasarısı toprak ağalarına hizmet edecek"

● "Haftada 48 saat çalışmamıza rağmen aylık net maaşımız 5 bin lirayı geçmiyor. Ancak yeni tasarı ile haftalık çalışma 60 saate çıkartılıyor. Tasarı kanunlaşırsa, kazancımız değişmeyeceği gibi daha fazla yıpranacağız"

"Bizler sayesinde ağaların, fabrikatörlerin karnı doyuyor. Ancak bunlar tarım ve orman işçilerini açlığa ve sefalete itmekten çekinmiyorlar" (Fotoğraf: Cengizhan GÜNGÖR)

FATSA(DEMOKRAT)

Fatsa Pratik Tarım Okulu Müdürlüğü'nde çalışan işçiler, meclise sunulan, tarım ve orman işçilerini kapsamına alan yeni kanun tasarısının, işkolundaki işçilerin omuzlarındaki yükü daha da arttırarak toprak ağalarına hizmet edeceğini söylediler.

Kendileriyle görüştüğümüz işçiler, tarım ve ormancılığın Türkiye ekonomisindeki önemine değinerek, işkolunda çalışan işçilerin ekonomik güçlükler içersinde olduklarını ve son olarak meclise sunulan yeni kanun tasarısının da uygulamaya konulduğu takdirde, tarım ve orman işçilerinin sorunlarının artacağını söyleyerek, şöyle devam ettiler:

"Haftada 48 saat çalışmamıza rağmen, aylık net maaşımız 5.000 lirayı geçmiyor. Ancak, yeni kanun tasarısı ile haftalık çalışma 60 saate çıkarılmak isteniyor. Bu tasarı kanunlaştığı takdirde kazancımızda bir değişiklik olmayacağı gibi, çalışma saatleri de artacağından daha fazla yıpranacağız" dediler.

Yeni kanun tasarısıyla haftalık çalışma saatlerinin arttırılmasının yanı sıra kazanılmış sosyal hakların da kısıtlanmak istendiğini söyleyen işçiler, "mazeret izinleri tamamiyle kaldırılıyor." dediler.

"Bizler sayesinde ağaların, fabrikatörlerin, bakanların milletvekillerinin ve tüm halkın karnı doyuyor. Ancak bu ağalar, fabrikatörler, bakanlar ve milletvekilleri daha fazla doyabilmek ve bünyelerinde stok ettikleri yağları çoğaltabilmek için, tarım ve orman işçilerini açlığa ve sefalete itmekten çekinmiyorlar" diyen işçiler, meclise sunulan kanun tasarısının toprak ağalarına hizmet edeceğini belirterek, siyasi görüşleri ne olursa olsun tüm tarım ve orman işçilerini birleşmeye ve birlikte mücadele etmeye çağırdılar.

Fatsa Halk Şenliği sona erdi

FATSA-PINAR ÜNSAL

8 Nisan günü başlayan Fatsa Halk Şenliği parlak törenlerle sona erdi. 7 gün boyunca sadece Fatsa belde halkı değil, civar köylerden ve Ünye, Aybastı, Bulancak, Ordu Terme, Dengele ilçelerinden gelen halk ve konuklar hafta boyunca film, tiyatro, folklor ve şiir gösterilerini büyük ilgi ile izlediler. Ayrıca Arslan Başer Kafaoğlu ve Can Yücel, Mahmut Tali Öngören, Şükran Ketenci, Nili Tilabar ve TGS, TMMOB temsilcilerinin katıldıkları ve büyük kalabalıklar tarafından izlenen açık oturumlar devrimci bir kültür yaşamına başlangıç olabilecek bir düzeyde geçti. Özellikle 12 Nisan cumartesi akşamı yapılan halk şenlikleri Çorum, Şavşat gibi uzak il ve ilçelerden Fatsa'ya gelen ve üç sinema salonunu birden yerlerde oturacak kadar dolduran geniş halk grupları tarafından ilgiyle izlendi.

Demirel Adana'da sel baskınına uğramayan köylerde konuştu

ADANA(DEMOKRAT)

Afet bölgelerinde incelemeler yapmak üzere Adana'ya gelen Demirel'in, sel baskınına uğramayan köylerde konuştuğu bildirildi.

Geçtiğimiz hafta, askeri bir uçakla Adana'ya gelen Başbakan Demirel'in, Karataş'a bağlı Karayuşuflu ve Tanrıverdi köylerinde konuşması afet bölgelerinde tepkiyle karşılandı. Sellerden büyük zarar gören Yunusoğlu, Hacıali, Çine ve Denizkuyusu köylüleri, "Demirel bizlerle ilgileneceği, yardımcı olacağı yerde, gitti, sel felaketiyle ilgisi olmayan köylerde nutuk çekti" dediler.

Yunusoğlu köyünden bir yurttaş bu konuda şöyle konuştu:

"Başbakan Demirel'in AP'lilerin en yoğun bulunduğu köylere gelerek, bizim sorunlarımızla ilgili nutuk çekmesinin, bizim sorunlarımıza çözüm getirmeyeceği açıktır. Başbakan, sanki sel felaketiyle ilgili incelemelere değil de, partizanlık yapmaya gelmiş"

YILLARDIR STATÜLERİ BELİRLENMEDİ

DGSA yönetimi modellerin işçi olduğunu kabul etmiyor

● Öğrenciler: "Bugün bizlere düşen görev, modellerimizin mücadelelerine omuz vermek, yasal hak ve isteklerini çözüme ulaştırmak ve onurlu mücadelelerine sahip çıkmaktır"

Ayşe DÜZKAN

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde çalışan dokuz modelin, işçilik statüleri, İlbank-İş Sendikasına üye olmalarına rağmen Akademi yönetimi tarafından tanınmıyor. Türkiye'de kendilerinden başka modellik yapan olmadığı bu dokuz kişiden biri şunları söyledi:

"Bizim 1965'e kadar ne sigorta pirimimiz ödendi, ne Emniyet Sandığı'na tabi olduk. 1965'de üye olduğumuz Sosyal-İş Sendikası bizim sigortaya kaydedilmemizi sağladı"

1946'dan beri canlı modellik yapan dört çocuk babası Yaşar ise durumunu şöyle anlattı:

"Ayda elime 3500 lira geçiyor. Biz yıllardır statümüz belirlenmeden çalışıyoruz. Eğer memursak, yakacak yardımı, çocuk yardımı gibi paralar almamız gerekir. Bunları alamıyoruz. Öyleyse memur değiliz. İşçi olmak bizim yasal hakkımızdır. Anayasa'nın bize verdiği hakları alıyorlar. Buna karşı sonuna kadar mücadele edeceğiz"

YA ÖĞRETİM ÜYELERİ VE ÖĞRENCİLER NE DİYOR?

Canlı modellerin sorunları ve bunların çözümü hakkında kendisiyle konuştuğumuz Doçent Özdemir Altan bize şunları söyledi:

"Canlı modellerin eğitime katkıları birçok eğitim görevlisinden daha fazladır. Aldıkları ücret işe hak ettiklerinin kat kat altındadır. Sorunlarının çözümünde yasal tıkanıklıklarla karşılaşılıyor. Bakanlar Kurulu bu dokuz kişinin statüsünü bir türlü belirlemiyor. O yüzden biz istesek bile, onları geçici personel konumundan çıkaramıyoruz. Oysa onlar, kıdem tazminatlarını alıp, emekli olmak istiyorlar, ki bu onların hakkıdır. Ancak bu durumda böyle birşey mümkün değil. Bu insanların deforme olduğu yolundaki iddialar anlamsızdır. Çünkü resim yapanlara hem genç, hem yaşlı, hem güzel, hem çirkin, yani her türden insan gerekir"

Resim Fakültesi Öğrenci Temsilciliği adına yapılan açıklamada ise şunlar dendi:

"Türkiye genelinde öğretmenler, memurlar, işçiler üzerinde yoğunlaşan baskı, kıyım ve sürgünlerin paralelinde, resim ve heykel fakültelerindeki sanat eğitimine emekleriyle katkıda bulunan modellerimizin yasal hak ve taleplerinin önüne duvarlar örülebilir... Bugün bizlere düşen görev modellerimizin mücadelelerine omuz vermek, yasal hak ve isteklerini çözüme ulaştırmak ve onurlu mücadelelerine sahip çıkmaktır. Onların mücadeleleri bizim de mücadelemizdir"

Yüzleriyle, bedenleriyle birçok tualde, heykelde yaşayan Deniz'in, Yaşar'ın Doğan'ın, Güler'in Sakine'nin, Kiça'nın, Sacide'nin Hüsnü'nün, Zülfiye'nin ortak öyküsü böyle..

"Bizim bir profesörden daha fazla katkımız vardır eğitime. Çünkü bir profesör haftada iki saat gelir bazen. Ama biz günde dört saat poz veririz."

Güvenlik güçlerinin 'ideolojiktir' diye indirdiği pankartlarda, "Haklı Grevinizi Destekliyoruz" içerikli yazılar vardı...

Eskişehir'de grevci işçilere baskı yapıldığı öne sürüldü

ESKİŞEHİR(DEMOKRAT)

Arçelik, ICF ve Entil işyerlerinde grevde bulunan işçiler üzerinde güvenlik kuvvetlerince baskı yapıldığı öne sürüldü.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası 12. Bölge Temsilcisi Dursun Sabur işçi barakalarının sık sık arandığını, sendika afişlerinin ve pankart sopalarının suç unsuru sayılarak toplatıldığını, buna dayanılarak Entil işyeri baştemsilcisi ile üç işçinin gözaltına alındığını söyledi.

Dursun Sabur şöyle dedi:

"Bölgemize bağlı ENTİL işyerinde polis grev barakasını basarak kanunsuz arama yapmış ve 'grev yerinde DİSK'in ve Maden-İş'in afişleri bulunduğu' ve 'grev yerinde sopaların olduğu' gerekçesi ile baştemsilci ve üç üyeyi göz altına almışlardır. İlk soruşturmadan sonra suç unsuru olmadığı için üyelerimiz serbest bırakılmışlardır. Sıkıyönetim bölgelerinde bile uygulanmayan bu baskı ve yıldırma yöntemi Eskişehir'de sürdürülmektedir.

Jandarma ise Arçelik ve ICF fabrikalarındaki grev yerlerine gelerek birtakım pankartları 'bunlar ideolojiktir' diyerek indirmiştir. Sözkonusu pankartlarda Demokratik kuruluşların ve sendikaların "Haklı grevinizi destekliyoruz" içerikli yazıları bulunmaktadır. Polis ve Jandarmanın bu türden baskılarını kınıyoruz"

657 sayılı Devlet Memurları Yasası değiştirilecek

ANKARA(DEMOKRAT)

Devlet Personel Dairesi'nde, 657 sayılı devlet memurları yasasının değiştirilmesine ilişkin çalışmalar hızlandı.

Devlet Personel Dairesi tüm kuruluşlara gönderdiği bir yazı ile yasada yapılacak değişiklikler konusunda görüş istedi. Yazıda "yasanın günün şartlarına uygun hale getirilmesi" ibaresinin bulunduğu da öğrenildi.

Kuruluşların görüşlerini en geç 12.5.1980 tarihine kadar göndermelerinin istendiği yazıda, 657 sayılı yasada yapılacak değişikliklerin 28.5.1980 tarihinde tüm kuruluşların personel dairesi yöneticileri ile Başbakan'ın katılacağı bir toplantıda görüşüleceği açıklandı.

AYDINLI SÜT ÜRETİCİLERİ:

«Demirel, tencerelerde et değil, dert kaynatıyor»

AYDIN(THA)

Aydın'lı süt ve pamuk üreticileri "Dolu file dolu tencere vaadi ile işbaşına gelen Demirel Hükümeti, bugün tencerelerde et değil dert kaynattırıyor" dediler.

Süt ve pamuk üreticileriyle düzenlenen toplantıda konuşan Osman Bükü Kalkınma Kooperatifi Başkanı İbrahim Ertürk, yem fiyatlarının yüzde yüzotuz oranında artmasına karşın, süt taban fiyatının yükseltilmemesini eleştirdi. Ertürk, son alınan ekonomik önlemlerden bu yana süt mamüllerinin fiyatlarının % 58 oranında arttığına işaret ederek, bu zammın halen üreticiye yansıtılmadığı vurguladı.

Köylüden 23 liradan alınan pamuğun serbest piyasada 45 liradan işlem gördüğünü, dış ülkelere ise 110 liradan ihraç edildiğini öne süren Ertürk, Ecevit Hükümetince üreticiye subvansiyon olarak verilmekte olan farkların kaldırılmasından yakındı.

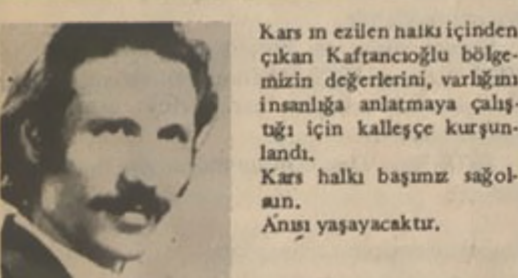
Bu durumun Türkiye'nin tarımsal gelişimini olumsuz yönde etkileyeceğini belirten Halil İbrahim Ertürk konuşmasını şöyle sürdürdü: "Başbakan Demirel bugüne kadar köylüden yana olmadığını gösterdi. Herkese iş, dolu tencere file vaad eden Demirel hükümeti, bugün tencerelerde et değil dert kaynattırmaya başladı. Şu gerçek bilinmelidir ki hak verilmez alınır. Köylünün hakkını alamadığı zaman yapacağı hak eylemi diğer eylemlere göre çok etkin olur. Sayın Demirel bunu böyle bilsin.

Hava-İş, sözleşme taslağından, «1 Mayıs Dünya İşçileri Dayanışma Günüdür» ibaresini çıkardı

ANKARA(THA)

Hava-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Erkan Uğur, grevlerinin ideolojik olmadığını ve hatta 8.dönem taslağında 1 Mayıs Dünya İşçileri Dayanışma Günü olarak geçen ibarenin, üçüncü taraflı aracının isteği üzerine kaldırıldığını açıklayarak, Ulaştırma Bakanı'nın açıklamalarını "kasıtlı bir yalan" olarak niteledi.

Ulaştırma Bakanı Özalp'in yanlışlıkla başkabir sendikanın sözleşmesine bakmış olabileceğini söyleyen Uğur, yaptığı açıklamada "Mevcut 7.dönem sözleşmemizde 1 Mayıs Bahar Bayramı olarak geçmekte. Verdiğimiz 8. dönem taslağında da 1 Mayıs Dünya İşçileri Dayanışma Günü olarak geçer. Kendilerinin tayin ettiği üçüncü taraflı aracının verdiği teklifte bu ibarenin kaldırılması teklif edildi. Biz onu da kabul ettik" dedi. Bakanın kasıtlı olarak yalan söylediğini kaydeden Hava-İş Teşkilatlandırma Dairesi sekreteri, "İdeolojik bir kulp bulmaya çalışanlar, herhalde başka bir sözleşmeye baktılar" şeklinde konuştu.

Ümit KAFTANCIOĞLU

Kars ın ezilen halkı içinden çıkan Kaftancıoğlu bölgemizin değerlerini, varlığını insanlığa anlatmaya çalıştığı için kalleşçe kurşunlandı.
Kars halkı başınız sağolsun.
Anısı yaşayacaktır.

IGDIR KÜLTÜR DERNEĞİ

Seyit Ali AKBULUT (1958 - ....)

Hain tuzaklarda kan uykularda
Vurulduk ey halkım unutma bizi.

Gülveren'de faşistlerce katledildi.
Anısı yaşayacak.

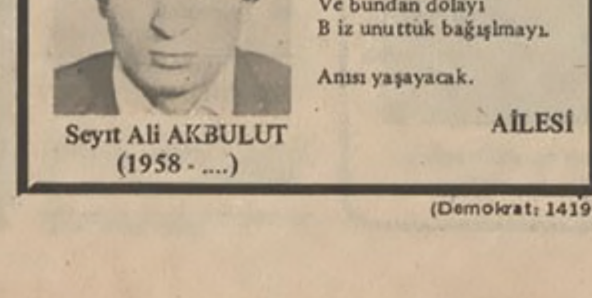
Devlet İstatistik Enstitüsünde Çalışan Devrimci Arkadaşları

Oğuz Canan MÜJDE (1964 - ....)

Hain tuzaklarda
Kan uykularda
Vurulduk ey halkım
Unutma bizi

Bingöl, Elazığ, Kovancılar, Sorhan, Lice, Ergani, Kulp Hazro, Hani, Çermik, Siverek'li Proleter Devrimci Arkadaşları

Seyit Ali AKBULUT (1958 - ....)

Bizi bir parça hazin ve
Dimdik bırakıp
Gözyaşlarımız gittiler
Ve bundan dolayı
B iz unuttuk bağışlmayı.

Anısı yaşayacak.

AİLESİ

Samsun Ticaret Lisesi süresiz kapatıldı

SAMSUN(DEMOKRAT)

Samsun Ticaret Lisesi'ndeki İdarecilerin görevlerinden alınmasından sonra, Demirel Hükümetince atanan müdürün üç aydır gerekli idari kadroyu oluşturamadığı, bu nedenle de okulun Milli Eğitim Müdürlüğü'nce süresiz kapatıldığı bildirildi.

İdari kadronun oluşturulması için Milli Eğitim Müdürü ve yeni lise müdürünün bazı öğretmenlere baskı yaptığı, ancak öğretmenlerin faşist müdür yönetimindeki bir görevi kabul etmek istemedikleri öğrenildi.

Mersin'de 11 sağlık emekçisinin işine son verildi

MERSİN (DEMOKRAT)

27.3.1980 günü yapılan "Zamları Protesto" miting ve yürüyüşüne katıldıkları gerekçesiyle Mersin Devlet Hastanesi sağlık emekçilerinden ilerici, demokrat 11 kişinin işine son verilirken, 5 kişinin de Yozgat, Erzurum, Elazığ ve Bingöl gibi illere sürüldükleri öğrenildi.

11 arkadaşlarının işten atılmasını ve bu olayı protesto eden 5 arkadaşlarının da sürülmesini kınayan sağlık emekçileri, tüm fabrika ve işyerlerinin faşistleştirilmeye çalışıldığını vurguladılar.

Merzifon'da bir devrimcinin öldürülmesi üzerine sokağa çıkma yasağı konuldu

Faşistler Murgul'da bir maden işçisini öldürdü

HABER MERKEZİ

Artvin'in Murgul ilçesinde faşistlerce pusuya düşürülen devrimci bir işçi hayatını kaybederken, Merzifonda üç faşistin silahlı saldırısı sonucu bir devrimcinin ölmesinden sonra sokağa çıkma yasağı konuldu. İstanbul'da Cennet Mahallesi Hürriyet Caddesi'nde bulunan iki kahvehane geç saatlerde yarımşar saat arayla bombalandı. Olaylarda ölen yada yaralanan olmadı. Siverek'te güvenlik kuvvetleriyle silahlı çatışmaya girdiği öne sürülen bir kişi Trabzon'da bir kişi Konya ve ilçelerinde meydana gelen olaylarda 11 kişi Ankara'da da bir polis memuru yaralandı. Avanos ve İzmir'de sağ görüşlü iki kişi öldürüldü. Adana'da 25, Ankara'da 5 Karaman'da 1 kişi gözaltına alınırken, Milas'ta 2, İzmit'te 4 kişi de tutuklandı.

- SAĞMALCILAR CEZAEVİNDE FAŞİSTLER İSYAN ÇIKARTTI.
- İSTANBUL'DA CENNET MAHALLESİNDE İKİ KAHVEYE PATLAYICI MADDE ATILDI.
- SİVEREK'TE BİR KİŞİ YARALANDI.
- ADANA'DA 25 KİŞİ DAHA GÖZALTINA ALINDI.
- KAHRAMANMARAŞ DAVASINA DEVAM EDİLDİ.
- ANKARA'DA BİR POLİS MEMURU YARALANDI.
- MERSİN'DE CHP İLÇE YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN EVİ KURŞUNLANDI.
- İZMİR'DE SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ.
- TRABZON'DA BİR KİŞİ YARALANDI.
- AVANOS'TA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ.

FAŞİSTLER MURGUL'DA BİR MADEN İŞÇİSİNİ ÖLDÜRDÜ

DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş üyesi ve Karadeniz Bakır İşletmeleri Çakmakkaya işyerinde işçi Hüseyin Yılmaz'ın faşistlerce pusuya düşürülerek katledildiği bildirildi.

Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur, Hüseyin Yılmaz'ın katledilmesi üzerine yaptığı açıklamada, "İşçilerin kararlı ve örgütlü gücü faşizmin tüm saldırılarını defetmeyi bilecektir"dedi. İşçi Hüseyin Yımaz'ın, işletmenin servis arabasından indikten sonra pusuya düşürülerek katledildiğini bildiren Uygur açıklamasında şunları söyledi.

"Faşist canilerin bu kahpe pususu ilk değildir. Bundan önce de Murgul'da iki devrimci daha katledilmiş, üç arkadaşımız da ağır yaralanmıştı. Ancak ne bu son saldırı, ne de gelecek olan K.B.İ. işçileri Murgul Çakmakkaya halkının devrimci mücadelelerini engellemeyecek, örgütlü ve kararlı gücümüz faşizmin tüm saldırılarını defetmeyi bilecektir."

MERZİFON'DA BİR DEVRİMCİ ÖLDÜRÜLDÜ

Merzifon'da Yaşar Kaygısız adlı bir devrimci 3 faşistin silahlı saldırısı sonucu vurularak öldürüldü. Saldırgan faşistlerin olaydan sonra yakalandığı öğrenildi. Yakalananların kel Hüsnü lakabıyla tanınan Mükerrem Alkan, Salih Yeşilördek ve İlhan Melemez olduğu bildirildi. Olay yerinde 13 boş kovan bulunduğu ve Kaygısız'ın tek kurşunla öldüğü bildirildi. Devrimci Yaşar Kaygısız'ın bir sinemada işçi olarak çalıştığı belirtildi.

Bu olaydan sonra Naççar Mahallesinde bir polis memurunun, Eskicami Mahallesinde ise iki öğrencinin kalmakta olduğu evler kimliği belirsiz kişilerce kurşunlandı, ancak ölen ya da yaralanan olmadı. Merzifon'da devrimci Yaşar Kaygısız'ın öldürülmesinden sonra havanın iyice gerginleşmesi üzerine bir açıklama yapan Amasya Vali Vekili Ömer Bıçkıcıoğlu sokağa çıkma yasağı konulduğunu bildirdi. Vali Vekili Bıçkıcıoğlu olaylarla ilgisi olduğu sanılan 6 kişinin daha gözaltına alındığını söyledi. Vali Vekili bir de tabancanın ele geçirildiğini açıkladı.

DİYARBAKIR'DA CEZAEVİ KAÇAĞI 2 KİŞİ YARALANDI

Van Cezaevinden kaçan hükümlü ve tutuklulardan 2'si daha Diyarbakır'da yakalandı. Yakalanan kişilerin Yaşar Kundakçı ve Hanifi Adanır oldukları saptandı. Böylece Van Cezaevinden kaçanlardan yakalananların sayısının 20'yi bulduğu bildirildi.

SİVEREK'TE BİR KİŞİ YARALANDI

Siverek'te güvenlik kuvvetleriyle silahlı çatışmaya girdiği öne sürülen Diyarbakır Tıp Fakültesi öğrencisi Zeki Atıl açılan ateş sonucu yaralandı. Güvenlik kuvvetleri tarafından yakalanarak gözaltına alınan öğrencinin üzerinde bir de tabanca bulunduğu öne sürüldü. Emniyet yetkilileri olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü belirttiler.

- Bu arada Siverek'te Bucak aşireti ve Kırvar aşireti arasında çıktığı ve biri jandarma eri olmak üzere 7 kişinin öldüğü bildirilen haberlerin doğru olmadığı açıklandı.

ADANA'DA 25 KİŞİ DAHA GÖZALTINA ALINDI

Adana'da çeşitli olaylara karıştıkları öne sürülen ve Devrimci Kurtuluş ile Halkın Kurtuluşu yanlısı oldukları belirtilen 25 kişinin gözaltına alındığı bildirildi. Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerinin verdiği bilgiye göre, gözaltına alınanlardan birinin polis memuru olduğu öğrenildi.

- Adana'da bir kahveye yapılan baskında adam öldürme, ev kundaklama ve çeşitli yerleri silahla tarama olaylarına karıştığı bildirilen Mustafa Çataklı adlı faşist yakalandı. Çataklı'nın üzerinde sahte kimlik bulunduğu ve bir süre önce Tarsus'daki sorgusu sırasında Emniyet amirliğinden kaçtığının belirlendiği öğrenildi.
- Adana'da Devrimci Yol yanlısı olduğu bildirilen Mithat Coşkun, Şefik Topbaş, Nuri Sezgin, Osman Aydın ve Bahtiyar Sağlam adlı kişilerin gözaltına alındığı bildirildi. Sözkonusu kişilerin çeşitli olaylara karıştıkları öne sürülüyor.

K.MARAŞ DAVASINA DEVAM EDİLDİ

K.Maraş faşist katliamıyla ilgili davaya 6. Kolordu ve Adana - Antakya - Gaziantep - K.Maraş illeri Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından devam edildi. Duruşmada faşist katliamla ilgili TRT kameramanlarının çektikleri filmler izlendi. Bu arada Sanık avukatlarının filmleri sanıkların da seyretmesi yolundaki istekleri mahkeme heyeti tarafından reddedildi.

MERSİN'DE CHP İLÇE YÖNETİM KURULU ÜYESİNİN EVİ KURŞUNLANDI

CHP Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyelerinden Cuma Yalçın'ın Osmaniye mahallesindeki evi kimliği belirsiz faşistler tarafından kurşunlandı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı ancak evde hasar meydana geldi. Saldırgan faşistlerin olaydan sonra kaçtıkları bildirildi.

KAYSERİ'DE SOL GÖRÜŞLÜ 3 KİŞİ GÖZALTINDA

Kılıçaslan Mahallesinde 1 Nisan günü meydana gelen ve 2 sağ eğilimli gencin yaralanmasıyla biten olayla ilgili olarak Tuncay Yağmur, Ali Güç ve Tuncay Gökdemir gözaltına alındı. İlk sorgularından sonra tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Geçtiğimiz günlerde öldürülen sağ eğilimli öğrencinin cenaze törenini bahane eden faşistlerin tüm orta dereceli okulları zorla boşalttıkları zor kullanarak bu öğrencileri cenaze törenine kattıkları, polisin izinsiz gösteri yapan ve çeşitli sağ sloganlar atan faşistlere hiç bir müdahalede bulunmadıkları bildirildi.

- Öte yandan öldürüldüğü bildirilen Halk Kitapevi Sahibi Mustafa Demir'in ölmediği öğrenildi. Kitabevinde faşistler tarafından silahlı saldırıya uğrayan Mustafa Demir'in ağır yaralı olup halen Hacettepe Tıp Fakültesi Hastanesinde yattığı saptandı.

KONYA İLÇELERİNDEKİ OLAYLARDA 11 KİŞİ YARALANDI

Bozkır ilçesinde sağ görüşlü olduğu bildirilen Hüseyin Kayabaş adlı öğretmen çıkan bir çatışma sonucu yaralandı. Silahla yaralanan Kayabaş, tedavi altına alındı. Olayla ilgisi olduğu gerekçesiyle 3 kişinin arandığı öğrenildi.

- Ermenek ilçesinde de çıkan olaylar sonucu 9 kişinin yaralandığı öne sürüldü. Yaralıların adları öğrenilemedi. Bu arada olaylarla ilgisi olduğu gerekçesiyle 15 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.
- Karaman ilçesinde kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu Cafer Tayyar adlı bir kişi yaralandı. Yaralının siyasi görüşü araştırılıyor. Bu olayla ilgili olduğu gerekçesiyle de 1 kişinin gözaltına alındığı saptandı.

İZMİT'TE GÖZALTINA ALINAN 6 KİŞİDEN 4'Ü TUTUKLANDI

İzmit'te bir süre önce bildiri dağıttıkları gerekçesiyle gözaltına alınan ve Devrimci Yol yanlısı oldukları öne sürülen 6 kişiden 4'ünün tutuklandığı öğrenildi. Tutuklanan kişilerin adlarının Günsel Küçükaltın, Uğur Çetin, Ergin Veziroğlu ve Seydi Kara olduğu öğrenildi. Hamza Çekin ve Ahmet Nafiz Doğan adlı kişilerse serbest bırakıldı.

- İzmit'te önceki gün sokakta ilerici sloganlar söyledikleri gerekçesiyle beş öğrenci tutuklandı. Tutuklananların İzmit Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinden Erol Yılmaz, Ali Külahlı, İsmet Ertan, Asım Kılıç ve Yusuf Mert olduğu öğrenildi.

AVANOS'TA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Avanos'ta bir kahvede meydana gelen olayda sağ görüşlü olduğu bildirilen Mahir Körükçü, kimliği belirsiz bir kişi tarafından vurularak öldürüldü. Olayda Çetin Ürün adlı bir kişi de yaralandı. Emniyet yetkilileri Akar Kahvesi'nde meydana gelen olayla ilgisi olduğu öne sürülen bir kişinin gözaltına alındığını söylediler. Olaydan sonra ilçede geniş çaplı aramalar yapıldığı da bildirildi.

ANKARA'DA BİR POLİS MEMURU YARALANDI

Emek 8. Caddede gece geç saatlerde güvenlik görevlilerinin aramak istediği bir otomobilden kimlikleri belirlenemeyen silahlı kişilerce açılan ateş sonucu Polis Memuru Mehmet Türkmen yaralandı. Yaralı Türkmen'in sağlık durumunun endişe verici olduğu bildirildi. Öte yandan ateş açılan 06 DF 953 plakalı otonun olay gecesi genellikle faşistlerin etkin olduğu Bahçelievler'den çalındığı ve kaçan şahısların aranmasına başlandığı açıklandı.

- Kara Kuvvetleri Komutanlığı 1 Numaralı Nizamiye yakınına konan şüpheli bir paketin patlayıcı olduğu açıklandı. Daha sonra uzmanlarca etkisiz hale getirilen paket içinde patlamaya hazır bir adet dinamit lokumu olduğu bildirildi.
- Emek Semtinde pankart astıkları öne sürülen iki öğrenci tutuklandı. Tutuklanan Lami Odabaşı ile Mehmet Baykın'ın yakınları, çocuklarının bu olayla hiçbir ilgileri bulunmadığını öne sürdüler. Bu öğrencilerin eve ekmek aldıktan sonra dönerken Çiftlik Karakolu'nda görevli polisler tarafından gözaltına alındıkları belirtildi.

Öte yandan bu öğrencilere olay yerinde asılı olan pankartın ucundaki bomba şişi verilmiş kutuları Kadri Cengiz adlı komiserin zorla açtırdığı öne sürüldü. Ayrıca karakolda tutulan zabıtta da bu olayın belirtildiği açıklandı.

Öğrencilerin yakınları çocuklarına işkence yapıldığını, ancak dava açarak olayı araştıracaklarını söylediler.

MİLAS LİSESİ'NDE İKİ ÖĞRENCİ TUTUKLANDI

Milas Lisesi'nde baskı ve kıyımları protesto ettikleri gerekçesiyle 2 öğrencinin tutuklandığı öğrenildi. Okul içinde baskı ve kıyımları protesto eden öğrenciler "kukla müdür istifa" sloganlarıyla bir süre gösteri yaptılar. Bu arada okul müdürünün gösteri sırasında güvenlik kuvvetlerine haber vermesi üzerine sınıflarında bulunan öğrencilerden Zühra Erol ve Haldun Özbudun önce gözaltına alındılar, sonra da tutuklandılar. Bu arada okul müdürünün, olayların dışardan tezgahlandığını öne sürdüğü öğrenildi.

TRABZON'DA BİR KİŞİ YARALANDI.

Trabzon'un Gülbahar Hatun Mahallesi'nde Sağlık Ocağının önünde kimliği belirlenemeyen silahlı bir kişinin açtığı ateş sonucu Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencisi Metin Özer yaralandı. Yaralı Trabzon Numune Hastanesine kaldırıldı. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

İZMİR'DE SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

İkiçeşmelik semtinde kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu sağ görüşlü olduğu bildirilen Muharrem Gökkurt ağır yaralandı. Emniyet Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, olay Lale Sineması önünde meydana geldi. Başından 3 kurşun yarası alan Gökkurt, Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı, ancak kurtarılamıyarak öldü.

- Yapı ve Kredi Bankası Kadifekale Şubesi 3. kez soyuldu. Kimliği belirsiz soyguncular 100 bin lira alarak kaçtılar. Soyguncuların 4 kişi oldukları ve olaydan sonra kaçtıkları belirlendi.
- Ege Üniversitesine bağlı Fakültelerde güvenlik kuvvetlerinin sınıflara girerek kimlik kontrolü ve aramalar yapmaları üzerine tüm okullarda forumlar yapıldı. Ziraat Fakültesinden 30 öğrencinin forumdan sonra gözaltına alınması üzerine öğrenciler derslere girmediler.

İSTANBUL'DA CENNET MAHALLESİNDE 2 KAHVEHANEYE PATLAYICI MADDE ATILDI

İstanbul Küçükçekmece Cennet Mahallesi Hürriyet Caddesinde bulunan 2 kahve gece geç saatlerde yarımşar saat arayla kimlikleri saptanamayan faşistler tarafından bombalandı. Kahvelerin kapalı olduğu bir saatte meydana gelen olaylarda can kaybının olmadığı, maddi hasar meydana geldiği bildirildi.

İlk patlama saat 24.00 sıralarında Kupa Bilardo Salonu'nda meydana geldi. İkinci patlama yarım saat sonra aynı cadde üzerinde bulunan Şenol Kıraathanesinde oldu. Her iki kahveye de sol görüşlü kişilerin devam ettiği öğrenildi. Öte yandan patlamaların meydana geldiği cadde üzerinde çok sayıda güvenlik görevlisinin bulunduğu halde olaylardan sonra saldırganların kaçtığı bildirildi.

- İstanbul'un Kasımpaşa semtinde güvenlik kuvvetleri tarafından şüphe üzerine gözaltına alınan Salih Bank ve Hasan Feyyat adlı kişilerden bugüne kadar haber alınamadığı bildirildi. Sözkonusu olayla ilgili açıklama yapan gözaltındaki kişilerin aileleri, çeşitli girişimlerine rağmen görüştürülmediklerini söylediler.
- Türkiye Maden-İş Sendikası'nın MESS'e karşı sürdürdüğü bazı işyerlerindeki grev barakalarının arandığı bildirildi. Yapılan aramalarda herhangi bir suç unsuruna rastlanamamasına rağmen Supsan Motor Supabları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi İşyeri Temsilcisi ve bir işçinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin daha sonra serbest bırakılarak Bakırköy Savcılığı'na sevkedildikleri açıklandı.

Türkiye Maden-İş Sendikası'nın grevde olduğu Supsan, Net Civata, Merse ve Bimak fabrikalarında işçilerin grev barakalarının arandığı, bu arada işyerlerinde işçiler olmadığı halde fabrikaların içlerinde ve temsilcilik odalarında da aramalar yapıldığı bildirildi.

- Şişli Gültepe'de 8.7.1978 tarihinde devrimci Mustafa Akarçay'ı öldürmek için ateş ederek yaralamak, annesi ve kızkardeşini tehdit etmek ayrıca bir işçiyi yaralamak suçlarından yargılanan Ümit Türedi, Burhan ve İrfan Çakır, Murat Yıldırım ve Uğur Yapar adlı faşistler İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi tarafından suçlu görülerek çeşitli para ve hapis cezalarına çarptırıldılar.

Saldırgan faşistlerden Ümit Türedi, Mustafa Akarçay'ı öldürmeye "tam teşebbüsten", Halit Şahin'i "faili belli olmayacak şekilde öldürmeye tam teşebbüsten" ve "6136 sayılı yasaya muhalefet" suçlarından toplam 21 yıl, 14 ay, 20 gün ağır hapis, 8 ay hapis ve 334 lira ağır para cezası verildi. Ayrıca yaşam boyu kamu hizmetlerinden men ve ceza süresi kadar da yasal tutukluluk halinde bulundurulmasına karar verildi.

Burhan ve İrfan Çakır adlı faşistler hakkında ise, Akarçay ve Kiraz Biçici'yi silahla tehdit etmekten, Halit Şahin'i faili belli olmayacak şekilde öldürmeye tam teşebbüs ve 6136 sayılı yasaya muhalefet suçlarından 25 yıl, 4 ay ağır hapis, bir yıl, 6 ay hapis ve 500 lira para cezalarına çarptırıldı.

SAĞMALCILAR CEZAEVİNDE FAŞİSTLER İSYAN ÇIKARTTI

Sağmalcılar Cezaevinde faşistler, bir grup sol görüşlü tutuklu ve hükümlünün Selimiye Cezaevinden Sağmalcılara nakledilmesi üzerine isyan çıkartarak gardiyanları ve bir sağlık memurunu rehin aldılar.

Sol görüşlü tutuklu ve hükümlüleri aralarına istemediklerini belirten faşistlerin çıkarttıkları isyan güvenlik kuvvetleri tarafından kısa sürede bastırılarak rehineler kurtarıldı.

- İstanbul Teknik Üniversitesi Taşkışla binasında 6 öğrencinin gözaltına alınması üzerine durumu protesto eden öğrenciler Maçka Binasında boykot ilan ettiler. Gösteri yapan öğrenciler, "Arkadaşlarımız bırakılsın" "Yaşasın İTÜ'nün anti–faşist birliği" şeklinde sloganlar söylediler.

Süleyman Nazif İlkokulu öğrencileri ve öğrenci velileri okul önünde toplanarak öğretmenlerin iadesini istedi. Veliler, öğretmenleri verilmezse çocuklarını okula göndermeyeceklerini belirttiler.

Öğrenciler ve veliler, "Halk sevmiyor,, gerekçesiyle sürülen öğretmenlerini geri istiyor

- SÜLEYMAN NAZİF İLKOKULU ÖĞRENCİLERİ, SÜRÜLEN ÖĞRETMENLERİ GERİ VERİLİNCEYE DEK DERSLERİ BOYKOT EDECEK.

ANKARA (DEMOKRAT)

Tuzluçayır'daki Süleyman Nazif ilkokulunda dört öğretmenin sürgün edilmesini protesto eden öğrenciler ile öğrenci velileri, okul önünde bir toplantı düzenlediler. Öğrenci velileri, sürülen öğretmenler iade edilene dek, çocuklarını okula göndermeyeceklerini bildirdiler.

24 Aralık günü Kahramanmaraş katliamını protesto eylemine katılan Süleyman Nazif ilkokulu öğretmenlerinden bir kısmı açığa alınmıştı. Bu öğretmenler daha sonra göreve iade edildiler. Ancak bakanlık, "bu öğretmenler halk tarafından sevilmiyor" gerekçesiyle, öğretmenlerden dördünü Ankara'nın Delice ilçesinin köylerine sürdü.

Öğretmenlerin sürgün edilmesini protesto eden veliler, bakanlığın söylediğinin aksine, öğretmenlerini sevdiklerini ve geri istediklerini, öğretmenlerin onurlu mücadelesini desteklediklerini belirttiler.

Süleyman Nazif ilkokuluna faşist kadroların yerleştirilmeye çalışıldığını ifade eden veliler, konuyla ilgili olarak özetle şunları söylediler:

"Öğretmenler geri verilene dek, çocuklarımızı okula göndermeyeceğiz. Öğretmenlerimiz sevilen sayılan kişilerdir. Bakanlığın söylediği gibi öğretmenlerimiz hain değillerdir. Okula faşist militanları yerleştirmek istiyorlar. Ancak bu çabaları boşa çıkacaktır. Öğretmenlerimiz Kahramanmaraş katilamını protesto ettikleri için açığa alındılar. Kahramanmaraş katliamını portesto etmek suç değil, onurlu bir görevdir, insanlık görevidir. Öğretmenlerimizin mücadelesinde onlarla omuz omuzayız."

"Halk tarafından sevilmedikleri" gerekçesiyle sürülen öğretmenler ve sürgün edildikleri Delice köyleri şunlar:

Ömer Çubuk— Dutlucak köyü, Aslı Coşar— Çelikli köyü, Hasan Geyik— Büyükyağlı köyü, Hüseyin Karagöz— Cingeyli köyü.

Ah...Min - el Aşk!

Tuzluçayır Süleyman Nazif İlkokulu öğretmenleri sürgün edilmiş. Hangi gerekçeyle mi? Efendim "Halk bu öğretmenleri sevmiyormuş".

Hükümetin başı ,barajlar mimarı.. Eğitim Bakanı da, bırakın sevgi mimarı olsun canım...

Zaten muhteremler, halk sevgisi uğruna hizmet seferberliğinde değiller mi? Bırakın da halkın kimi, neyi sevdiğini o kadarcık bilsinler..Gerçi işbu halk âşıklarını, kerhen değil, kalben destekleyenler de gönül seferberliği açmış durumdalar amma bizim de çorbada tuzumuz olsun...Ve de mimarlarımız, naçizane önerilerimizi kulaklarının bir yanına koysun..

Şimdiii:

Halkımızın gönlü zengindir, parayı sevmez: Peki IMF'den eğer ki para gelirse n'olacak? Efeem a vallihi siz buyrun.

Halkımız konuksevverdir. Yabancı sermayeyi çok az teşvik ediyoruz, daha çok edilsin.

Ayrıca üs'ler de çok yetersiz,artıralım. Ayıp doğrusu.

Halkımız yardımseverdir. Afganistan'lı din kardeslerimize camilerimizde daha çok para toplansın.Paranın nereye gittiği önemli değil, niyet önemli.

Halkımız doğruluk-dürüstlüğü sever.

Tüm müfterileri, namertleri, vatan hainlerini, Fizan'a sürün. Hatta Fizan da olmaz! Patagonya'ya sürün.

vs...vs...

Ah... Min-el aşk. Sen nelere kaadirsin

çukurova bülteni: soyuldu

1 6. mersin- 14.nisan-(a.a. zin istasyonu silahlı kişile

BİR BÜLTEN SOYULDU!

Bu resimdeki baylardan biri OECD'den kredi bekliyordu. Ancak, 1 milyar dolar yerine 15 Nisan'a kadar hava aldı. Resimdeki diğer bay ise, uzun zamandır, fabrikaları tam kapasite ile çalıştırmaktan sözediyor ama, o da giderek "Fabrikalar olmasaydı, sanayii ne güzel idare ederdim"deme yolunda görünüyor. Biz bu fotoğrafı, her ikisinin de eski güzel günlerini hatırlamaları ve biraz ferahlamaları için yayınlıyoruz. Ola ki, OECD yukarıdaki hatun gibi pozisyonlar yaratıp yaratıp da 15 Nisan'da kredi vermezse, fabrikaları çalıştırmak suya düşecek. Böylece bu iki sayın bay daha da üzülecekler. Şimdilik geçmişle avunsunlar.Gelecek, Allah verir inşallah....

TAŞ YAĞMURU

Size de çıkabilir

Bir gazete Devlet Başkanı seçimi için şöyle diyor:

"AP şansını kaybetti, sıra CHP'de "

Artık iş şansa kaldı ,desenize.

Haydi, CHP, siz de aday gösterin!

Size de çıkabilir!

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1 Bir paranın ya bir başka paraya ya da evrensel genel eşdeğer olan altına çevrilmesi. 2 -Kalabalık hayvan sürüsü-3 -Eskiden kullanılan ve bir paranın üçte biri değerinde olan ufak para-Kalsiyum cisminin simgesi 4 Bir nota-İşçi giysisi -5 Bütünsel emeği parçalı emeklere bölmekten ibaret olan üretim yöntemi- 6 -Önüne sessiz bir harf getirildiğinde, telefon tellerinin toplanıp bağlandığı kabın adı belirir 7 - Kanun yapma işi-8 Birbirlerinden gittikçe uzaklaşarak uzanan, ışınlar, çizgiler- 9 -Bir alay işareti-Erdemleri bakımından çok büyük-

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 Bir işe girişmek için kurulan ortaklık -2 Antalya'nın bir ilçesi-3—Düz ve ensiz bir çeşit kılıç-Belirli zamanlarda çıkan basmaların hepsi-4 -Tersi: Bir şeyin,arkadan gelen kısmı-Dili, Hint Avrupa dil ailesinden olan kimse-5 -Duman kiri-Bir şeyi büyütmek için bir yanına başka bir şey yerleştirmek-6 -Şımartılmış kimse-Bir renk-7 Orduda bir aşama-İstek, arzu-Bir şeyin kenarına hoşut olarak yapılan süs-8 -Tersi: Bir yargı bildirmek kullanılan sözcük dizisi-Aliminyumun simgesi-9 - Yapma etme,-Birçok emekler ve tehlikeli uğraşmalar pahasına erişilen mutlu sonuç.-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								■	
2		■		■					
3				■		■			
4			■						■
5									■
6		■		■		■			
7							■	■	
8		■							
9						■			

DUNKU BULMACANIN ÇOZUMU

SOLDAN SAĞA:
1 -Finansman-2 -El-Ala -3 -Okutman Devekuşu 5 -En-Ca-6—Lir-Ut 7 -İstikraz-8)Ünite 9)Evren-Tur

YUKARIDAN AŞAĞIYA
1 -Feodalite 2 -İlke-İs 3—Uvertür 4 —Anten-inE 5 -mK—Ekin-6 -auŞ-RT -7—Manş-AET 8 -Al-Ucuz 9-Naz-At-ur.

Bugün Köy Enstitülerinin kuruluşunun 40. yıldönümü. 17 Nisan 1940'da Tonguç'un önderliğinde kurulan Köy Enstitüleri, kısa zamanda gerici egemen çevrelerin boy hedefi oldu ve kapatıldı. Ancak, Enstitüler, eğitim çevrelerinin sürekli tartışılan bir konusu oldu. Kimileri Köy Enstitülerini yerin dibine batırırken, kimileri de göklere çıkardı.

Enstitüye yazılmaya gelen iki köylü genç

KÖY ENSTİTÜLERİ KIRK YIL ÖNCE BUGÜN KURULMUŞTU

Köy Enstitülerinde kız-erkek bütün öğrenciler çalışırdı. Tarlada, inşaatta, yol yapımında, elişi yapmada, balıkçılıkta...

EĞİTİM

BAŞLANGIÇTA ENSTİTÜLERİN KURULMASINA VE İŞLEVLERİNE KARŞI ÇIKMAYAN, BEKLENTİLERİ ENSTİTÜLERİ KURANLARIN BEKLENTİLERİNDEN FARKLI OLAN EGEMEN SINIFLAR, KÖY ENSTİTÜLERİNE KARŞI DÜŞMANCA BİR TAVIR TAKINMAKTA GECİKMEDİLER.

Enstitüleri, halkın bilinçlenmesini istemeyenler kapattı

- *İnsanın iş içinde iş vasıtasıyla, iş için eğitilmesi kişiliğin çok yönlü gelişimini sağlayıcıydı.*
- *Köy Enstitüleri uygulamasıyla kısa sürede yirmi bin öğretmen, dokuz bin eğitmen, altı yüz sağlıkçı yetiştirildi.*

H. MERAN

1946'da Meclis Başkan Yardımcısı:

"N'oluyor, rejim mi değişiyor ülkede?"

Resmi araçlar tohum saçan köylü yontusunun önünden geçerken içindekiler ayaklarının altından toprak çekiliyormuş gibi ürperdiler. Tüm bozkırları gövertmek istermiş gibi, şöyle bir doğruluvermiş, tohum saçan kaba bir köylü. Ama ülkenin sahibi benim diyen bir görkemde...

Köylünün de heykeli mi olurdu hiç? Hangi ülkedeydik?..

Birden meyva bahçesi, bağı, ahırları, işlikleri, derslikleri, oyun toplantı alanları, açık hava tiyatrosuyla, kımıl kımıl bir yer, seriliverdi önlerine. Hasanoğlan Köy Enstitüsü. Bazı yapıların alnında, o yapılarda emeği olan enstitü ekiplerinin adı okunuyordu. KEPİRTEPE, ÇİFTELER, CILAVUZ...

Öğrenci mi işçi mi olduklarını seçemedikleri, bir örnek giyinmiş, harç karan, duvar ören, demir döven, kitap okuyan yağız yüzlü gençler...

KÖY ENSTİTÜLERİ KURULUYOR

1936 yıllarıydı. Nüfusun % 85'i köylerde yaşıyordu. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 80'i geçiyordu.

Tonguç bu yıllarda ilköğretimin başına getirildi. Kendisi de halkın çektiği çileyi çekmiş, güçlükle okuyabilmiş bir köylüydü. Ona göre asıl sorun, köylünün, üretici halkın, köleliğin her türlüsünden kurtulmasıydı.

"HALKIN YAPAMADIĞINI HİÇ KİMSE YAPAMAZ HELE SADECE OKUR YAZARLIĞINA GÜVENEN HİÇ YAPAMAZ".

"Kanımızı, iliğimizi, köyün içine akıtmadıkça, aydınların mezar taşları köylerin yanı başına dilmedikçe" değiştiremezdik halkın yaşamını. Onu daha çok üreten, ürettiğinin bölüşümünü denetleyen, çarkları kendinden yana döndürebilen duruma getiremezdik. Öyleyse üretim yaşama el atmalı, üretim bilgileri, teknolojisi değiştirilmeliydi.

Bu düşünceyle eğitmen kursları, köy öğretmen okulları denemesinden sonra Tonguç'un ve Maliye Bakanı Hasan Ali'nin çabalarıyla 17 Nisan 1940'ta Köy Enstitüleri yasası çıkarıldı.

"Köye öğretmen ve diğer meslek erbabını iş eğitimi ilkelerine uyarak yetiştirmek üzere tarıma elverişli toprağı bulunan yerlerde bölge müessesesi olarak açılan, öğrencisini köyden alan, yatılı eğitim kurumları" gerçekleştirilmeye başlandı.

Sosyal ve ekonomik özelliklere göre, seçilen bölgelerde köylerden alınan kız ve erkek öğrenciler çadırlarda işe başladılar.

NERDE BİR KÖY ENSTİTÜSÜ AÇILSA ÖBÜR ENSTİTÜLERDEN ÇALIŞMA EKİPLERİ GELİRDİ.

Barınaklarını, işliklerini, dersliklerini kendileri kurdular. Ağaç altlarında, duvar diplerinde öğrendiklerini uygulayarak, sağlıklı bir yaşama ortamını geliştiriyorlardı. Nerede bir enstitü açılacaksa, öbür enstitülerden çalışma ekipleri geliyordu oraya. Gelmez denilen sular getiriliyor, işlenmez denilen topraklar gövertiliyor, dağ başları elektriğe kavuşturuluyordu.

"Öğretmenler, öğrenciler kilometrelerce uzaktan sırtlarıyla kereste çekmişler, sıfırın altında 25 derecede çatıya kiremit döşemişler, kızgın, yakıcı, kavurucu güneşte bütün gün kazma sallayarak saatlerce uzaktan su getirmek için toprağa künk döşemişlerdir."

Kısa bir sürede sayıları 21'e ulaştı. Yurt düzeyini eğitim alanına dönüştüren 21 eğitim imecesi. Her biri bin kişilik bir topluluğun her çeşit gereksinmelerini karşılayabilecek, bağımsız, çağdaş bir işletme...

Her enstitü, enstitüde yaşayanların ortak malı, ortaklaşa yönetip geliştirdikleri demokratik bir yaşam birimidir.

EMEKLE BİR TUTULAN KİTAP

İnsanın iş içinde, iş vasıtasıyla, iş için eğitilmesi, kişiliğin çok yönlü gelişimini sağlayıcıydı. Bilgi edinme amaç değil, insanca yaşamayı gerçekleştirmenin bir aracıdır. Herkes yeteneğine göre, gelişme olanağı bulmakta, mutlak başarı tadı tatmaktadır. Herkes yönetime eylemli olarak katılır. Bu ortam ise düşün ve sanat dünyasına oldukça açıktır. Kitap ekmekle bir tutulmaktadır. Hergün bir saat serbest okuma çalışmaları yapılır. Sonra bu çalışmalar değerlendirilir.

Halk oyunları binlerle oynanmakta, halk türküleri, orkestralar, bağlama toplulukları eşliğinde söylenmektedir.

"ENSTİTÜ MÜ, KOLHOZ MU BUNLAR?

Köy Enstitüleri eylemi o günün koşullarında ekonomik ve sosyal yapıyla çelişen bir eylemdi. Başlangıçta enstitülerin kurulmasına ve işlevlerine karşı çıkmayan, beklentileri enstitüleri kuranların beklentilerinden farklı olan egemen sınıflar, Köy Enstitülerine karşı düşmanca bir tavır takınmakta gecikmediler. Siyasal ve ekonomik güç sahipleri Köy Enstitüleri sisteminin süreç içinde ne denli tehlike yaratacağının farkına varmışlardı.

"Enstitü mü, kolhoz mu bunlar? Ne oluyor, rejim mi değişiyor ülkede?".

KÖY ENSTİTÜLERİNİ HALK DÜŞMANLARI KAPATTI.

"Enstitülü haksızlığa, kötülüğe boyun eğmez. Bunları gidermek için gerekirse savaşır. Bir parazit gibi başkalarının veya milletin sırtından geçinmek isteyenlerden iğrenir. Yalnız emeğine güvenir. Açık yürekli olmayı mertliği ilke bilir."

Böyle diyordu Tonguç.

Enstitülerden yetişenler koşullandırılmışlığa, tutsaklığa karşı mücadele edecek, köylülere en yeni bilgilerin aktarılmasında bir araç, bir köprü olacaktı. Salt bir aktarıcı değil, yeni bilgilerin hayata geçirilmesinde aynı zamanda bir önderdi. Yeninin kavratılmasında söylev çeken değil, gösteren, yapan, değiştirendi.

Kitlelerin bilgisizlik içinde tutulmasında çıkarı olanlar, köylülerin uyanmasına katlanamazdı. Sınıf çıkarları tehlikeye girenler Köy Enstitülerine bütün güçleriyle yüklendiler. Komünistlik suçlamalarından toz dumana karıştı. İğrenç bir kampanya başlatıldı Köy Enstitüleri kurucularına, öğretmenlerine, öğrencilerine karşı.

Çamlıbel'de bir gül açsa
Uykuları kaçar Bolu
Beyinin
Çünkü kırmızıdır gül
Halkın ve toprağın
uyanışına benzer.

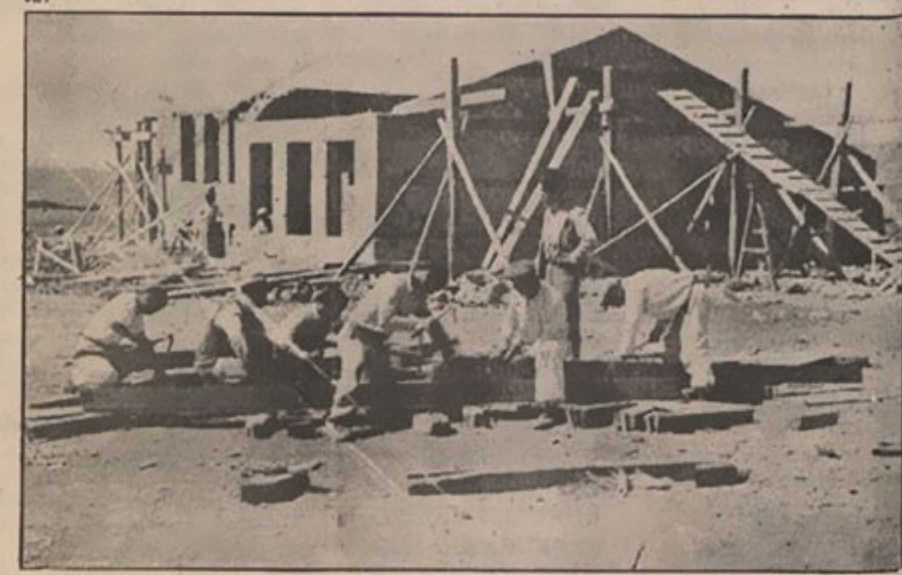
Tonguç'un bir sözünü biraz değiştirerek şöyle bağlayabiliriz:

Elbet kalkınma bir düzen sorunudur. Gerçek demokratik bir düzenin kurulmasına engel olmaya kalkışanlar, sınıf çukurlarında debelene debelene silinip gideceklerdir.

SONUC

Köy Enstitüleri uygulamasıyla kısa sürede 20 bin öğretmen, 9000 eğitmen, 600 sağlıkçı yetiştirildi. Hızlı bir okullaşma süreci yaşandı. Köydeki öğretmen ve okul kendiliğinden bir işleyişe terkedilmedi, enstitülerce denetlendi. Önerilen program uyarınca 12 yılda okuma-yazma sorunu çözümlenecek, okullaşma büyük oranda tamamlanacaktı.

Köy Enstitülerinde genel bir bilgi birikiminin yanında özel yeteneklerin eğitilip geliştirilmesinde özen gösterildi. Nitelikli kendi kendine yetebilen insanların, eğitimcilerin yetiştirilmesi amaçlanmıştı. Yalnızca öğretmen değil, öğretmenle beraber köy sağlıkçısının da yetiştirilmesi birliklikte düşünülmüştü.

*yüzbin tuğla kestiniz mi hiç, pişirdiniz mi?
harç kardınız mı gemici fenerlerinin ışığında.
beş kilometre öteden taşınan suyla.
beton döktünüz mü sabaha dek
gördünüz mü kan dolaşımına dönüştüğünü
yüzlerce vücutta imecenin?
canlandırılmış gibi coğrafyasını yurdun
halay çektiniz mi kız erkek omuz omuza!
iyi yontulmuş bir köşe taşı
yerini bulmuş bir tuğlaydı aşk bizim için
halkın iliğini kurutan sömürüye direnmekti...*

M.BAŞARAN

Köy Enstitüleri saygıyla anılacaktır

Gültekin GAZİOĞLU

İkinci dünya savaşının başladığı yıllarda, Türkiye bir yandan yaklaşan tehlikelere karşı askeri tedbirler geliştirirken, öte yandan zaten geri olan tarımsal üretimi hızla artırmak çarelerini arıyordu. Böyle bir ortamda Köy Enstitüleri, kapalı köy ekonomisini canlandırmak, köyü kapitalist pazarlara açmak, kırsal alanda üretimi arttırmak, köy insanını yüzyılların şartlanmalarından kurtarıp, temel bilgilerle donatmak amacı ile kuruldu.

Okuma olanağı hiç bulamayan onbinlerce köy çocuğu, bu kurumlarda çağdaş bilgiler edinme, bilim ve sanatla yüzyüze gelme yeteneklerini geliştirip beceriler kazanma olanağı buldular. Köy Enstitülerinde klasik okullardan çok farklı bir eğitim sistemi uygulanıyordu. İş ve üretim bu sistemin vazgeçilmez unsuru idi. Ortaklaşa üretim, ortaklaşa tüketim Enstitülerin yapıları, işlikleri, su, elektrik, fırın gibi tesislerini bizzat kurma ve çalıştırma, modern yöntemlerle tarımsal çalışmalar. Tüm bunların yanında, oldukça özgür bir ortam içinde kültür ve sanat çalışmaları. İnsan-doğa, insan-toplum ilişkileri oldukça sağlıklı kurulmuş ileri bir çevre olan Köy Enstitülerinden yetişenlerin, diğer eğitim kurumlarından yetişenlerden farklı olmasını sağladı.

Köy Enstitüleri deneyimini, ne küçümsemeli, ne de abartmalıyız. Köy Enstitüleri ne birer "devrim okulu", ne Tonguç'un düşlediği gibi "köyü canlandıracak, köyde sömürüye son verecek" kurumlar, ne de eğitim sistemi içinde sıradan okullar olarak değerlendiremeyiz. Köy Enstitülerinin ilerici özü, demokratik nitelikleri görmezlikten gelinemez. Enstitü çıkışlı öğretmenlerin, demokratik öğretmen hareketine büyük katkıları, yazar ve ozanların edebiyata kazandırdıkları yeni boyut azımsanamaz. Feodal gericilik ve toprak ağaları sınıf güdüsü ve bilinci içinde, kuruluşundan itibaren enstitülere amansızca düşman olmuştur. Onları yıkmak, yok etmek için her çareye başvurmuştur. Yine İkinci Dünya Savaşı boyunca nazi hareketi başarı kazandıkça, Türkiye'de ona paralel gelişen faşist hareketin de baş hedeflerinden olmuştur, Köy Enstitüleri. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra önemli oranda değişen dış ilişkilerin, çok partili siyasal hayata geçerken, feodal gericiliğe verilen ödünler ve yeni egemen sınıf ittifaklarının yarattığı dengelerinde etkisi ile, enstitüler kapatıldı.

Bir zamanlar köy insanını uyarmak için, köy çocuklarının okuduğu Köy Enstitüleri kurulmuştu. Daha sonra onların yerine tam ters amaçlarla, yine köy çocuklarını ve insanını etkilemek için imam hatip okulları kuruldu.

Son derece bozuk ve hastalıklı eğitim düzeninin içinde Köy Enstitüleri herzaman saygıyla anılacaktır.

Köy Enstitüleri konusunda geleceğe bakış

Prof. Dr. Cevat GERAY

Köy Enstitüleri, dünya çapındaki bir eğitim girişimi olduğu ölçüde kırsal alanda toplumsal değişmeyi, kalkınmayı amaçlayan bir kalkınma deneyimidir. Enstitüler, kırsal alandaki toplumsal değişmeyi eğitim yoluyla yaratmak ilkesine dayanıyordu. Köy Enstitüleri yaşama, işe, üretime, çevreye, topluma dönük bir eğitim düzenini amaçlayan bir atılımdı. Böylece, kırsal alanda gelişmemiş olan yerel önderlik geliştirilmiş daha doğrusu geleneksel önderlik yerine, toplum kalkınmasının gerektirdiği yenilikçi, örgütçü, uzman yerel önderlik geliştirilmiş olacaktı. Köy Enstitüsü hareketinin en önemli yönlerinden biri de öğretmenin görevlerinin yalnızca okuldaki öğrencileri okutmakla sınırlı kalmayışıdır. Çevreye dönük okul anlayışı bu hareket içinde en anlamlı bir uygulama alanını bulmuştu. Köy okulu aynı zamanda da halk eğitimi, bir toplum kalkınması özeği olarak düşünülmüştü.

Köy kalkınması ile eğitim arasındaki ilişkiler açısından Köy Enstitüleri çok önemli sonuçlar doğurmuştu: İlkönce, Enstitüler, köy çocukları için fırsat eşitliği sağlamıştır. Köylünün öğrencilerinin işgücünden de yararlanıldığından eğitimin yüksek maliyeti düşürülmüştür.

Toplum kalkınması için gerekli Yerel Önderlik, köyle ilişiği kesilmeden eğitilip köye gönderilen, köy toplumunu en iyi tanıyan önderlere, bunun için yararlı becerilerle donatılmış olan köylü gençlere geçmiştir.

Enstitüler, çevre ve köy araştırmalarıyla köyle ilgili bilgilerimizi genişleten, köy araştırmalarını başlatan, yayan özekler olmuşlardır. Halkın kültür, sanat, folklor değerlerinin ortaya çıkarılmasında, tanıtılmasında Enstitülerin katkısı büyüktür.

Köy Enstitülerinden çıkan yazarlar, gerçekçi köy yazısının yaratılmasında öncülük etmişlerdir. Köy gerçeklerini bilen, köyü seven, köyden yetişmiş olan yeni bir aydın türü türemiştir.

Bölgenin ekonomik, toplumsal kültürel yaşamını etkileyen kalkınma özekleri durumuna giren Enstitüler çevreye ekonomik girişim niteliğindeki işlikleriyle öğrencisi ve öğretmenleriyle bir üretim birimi oluşturarak başarılı sanat örnekleri vermişlerdir.

Enstitüler, köyde toplumsal yapının değişmesi, köylünün uyanması, sorunlarına sahip çıkması için egemen güçleri tedirgin eden yerel önderleri yetiştirmeleri, çevreye dönük okul kavramını uygulamaya koydukları, bunun sonucunda çıkarları bozulacakları ürküttüğü için kapatılmışlardır.

Köy Enstitüleri hareketi köyde toplumsal değişmeyi yaratacak, hızlandıracak, öteki önlemlerle, düzeltimlerle birarada gerçekleştirilmediği için etkileri sınırlı kalmıştır. Daha gerçekçi bir deyimle, yalnızca eğitime dayalı bir kalkınma yöntemi olarak sınırlılıklarla karşılaşmıştır.

1980 Türkiye'sinin toplumu kırk yıl öncesine göre bir hayli değişik bir aşamaya gelmiştir. Köy Enstitüleri deneyimine dayanarak geleceğe dönük öneriler geliştirirken bugünkü toplumsal yapı, değişme eğilimleri, kalkınma erekleri dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, Türkiye'nin toplum yapısının özelliklerini kısaca gözden geçirmekte yarar vardır.

1.Türkiye, geleneksel toplumdan işleyimsel topluma geçiş durumunda olan ikili toplumsal yapıya sahiptir. Bu nedenle, toplumumuz hem işleyim öncesi toplumun geleneksel (yarı feodal) hem de işleyim toplumunun çağdaş (ilkel kapitalist) yapısının özelliklerini bir arada taşımaktadır.

2.Okur yazarlık, okullaşma, örgün öğrenimi bitirme oranları, eğitim düzeyimizin düşüklüğünü açıkça göstermektedir. Eğitimde fırsat ve olanak eşitliği gerçekleşmemiştir. Köy çocuklarının öğrenim olanakları daha da sınırlıdır.

3.Tarımda, işleyimde üretim, verim, buna bağlı olarak gelir düzeyi düşüklüğü ekonomimizin temel sorunlarından biridir.

4.Türkiye'nin Ekonomisi tarıma dayalıdır. Tarımda ilkel uygulayımlar yaygındır. Tarımın gelirdeki payı işleyimden, hizmetlerden daha düşüktür. Tarım kesiminde geniş bir mevsimlik ve gizli işsizlik vardır.

5.Etkili bir kentleşme ve yerleşme siyasası güdülmeyişi sonucunda, ülkenin daha çok kentleşmiş, daha çok gelişmiş özeklerine yönelik bir dengesiz kentleşme olgusu gözlenmektedir. Kentleşme gibi işleyimleşmede de ülke çapında dengeli dağılmış değildir. Üstelik, kentleşme, işleyimleşmeden önde gitmektedir.

6.Ulusal gelirin üretime katılanlar arasındaki dağılışında da dengesizlikler görülmektedir.

Yukardaki açıklamalar ışığında Türkiye'de köyün, köylülüğün içinde bulunduğu toplumsal, ekonomik koşulları şöyle özetleyebiliriz:

1.Kırsal kesimde toprak-insan ilişkileri hakça değildir. Çiftçi ailelerinden büyük çoğunluğu ya topraksız ya da geçimini sağlayamayacak ölçüde az topraklıdır. Özetlemek gerekirse: —Çiftçi ailelerinden en az % 12'si topraksızdır— Toprak sahibi olan işletmeler arasında toprağın dağılımı da hakça değildir. Örneğin, 50 dönümden az toprağı işleyen aileler büyük çoğunluğu (3/4'ü) oluşturmalarına karşın ekilen toprakların 1/3'ünden azını işletmektedirler.

2.Topraksız ya da az topraklı çiftçiler, ortakçı, yarıcı ve benzeri yollardan başkalarının toprakları üzerinde yarı-feodal ilişkiler içinde çalışmakta, emek ve ürün rantı ödemekte, artı ürünü toprak sahibine kaptırmaktadır.

3.Tarım işçisi olarak çalışanların da hiçbir toplumsal güvencesi yoktur. Sendikalaşmış değillerdir.

4.Köydeki toprakların beşte birini kentte oturanlar, köy dışında yaşayanlar denetimleri altında bulundurmaktadır. 750 köyün tümü bir kişinin ya da ailenin iyeliğindedir.

5.Mülksüzleşme başlamıştır. Az topraklı çiftçilerin topraklarının, orta ve büyük işletmelerce kira ve benzeri yollardan tutularak kullanılması bunun en önemli göstergelerinden biridir.

6.Toprakların büyük işletmelerde yoğunlaşması, tekelleşme oranı artmaktadır.

7.Kırsal kesimdeki gelir dağılımı da toprak dağılımı gibi adaletsizdir. En alt gelir düzeyindeki beşte birlik aile dilimi toplam tarımsal gelirin en çok % 7'sini alırken en üst gelir düzeyindeki beşte birlik aile dilimi tarımsal gelirin yarısına yakın bir kesimini (%47'sini) almaktadır.

8.Tarımda makinalaşma oranı 1946'da % 1 bile değilken, 1970'lerde, işlenen toprakların dörtte birinden çoğu traktörle sürülmektedir.

9.Toprak darlığı, geçim sıkıntısı, işsizlik gibi nedenler yanında, ulaşım ve iletişim olanaklarının gelişmesi sonucu köyden göç hızlanmıştır. Kentsel nüfusun oranı 1950'de % 18.5 iken, 1970'de % 37'i aşmıştır. Köylünün, gözünün kentlerde olduğu her araştırmadan ortaya çıkıyor. Yüzyılın sonlarında nüfusun büyük çoğunluğunun ı kentlerde toplanacağı anlaşılıyor.

10.Köylülüğü tek bir sınıf ya da katman olarak görmek sakıncalıdır. Toprak sahipliğine, işletme büyüklüğüne gelir düzeylerine bakarak köydeki toplumsal katmanları, ekonomik alt sınıfları şöylece sıralayabiliriz: Tarım işçileri (topraksızların % 93'ü) toplam işletmelerin % 10.8'i; yoksul köylüler (50 dönümden az topraklı) toplam işletmelerin % 13'ü; küçük köylüler (51-100 dönüm arasında topraklı) toplam işletmelerin % 66.4'ü; Orta köylüler (101-500 dönüm arasında topraklı) toplam işletmelerin % 8.6'sı; zengin köylü (501 ve daha çok topraklı) toplam işletmelerin % 0.2'si; Ağa (501 ve daha çok topraklı) toplam işletmelerin % 0.2'si; görüldüğü gibi, Türkiye'de köylü ailelerin büyük çoğunluğu (% 80'i) küçük üreticilerden oluşmaktadır. Bunlardan büyük çoğunluğu feodal ilişkilerden çok, ilkel kapitalist ilişkiler içinde basit meta üreticileridir. Yalnızca temel gereksinmeleri için pazara açılmışlardır. Kasabadaki tefeci-tüccarlar la ilişki kurmakta, artı ürünlerini onlara kaptırmaktadırlar. Çiftçi ailelerden %2.6 ile % 3.3 arasında değişen bir oranı ağa topraklarında ortakçı, kiracı olarak çalışmaktadır. Bu küçük üreticiler ağaya hem üründen pay (ürün rantı) vermek, hem de onun işlerinde ücretsiz çalışmak (emek rantı, angarya) zorunda olduğundan toprak sahibinin denetimindedirler. Bu toplumsal, kişisel siyasal ilişkilerinde de ortakçının ağaya bağımlılığıyla sonuçlanmaktadır. Yeterince tarım araçlarına sahip bulunan, zaman zaman ücretli işçi çalıştıran, küçük de olsa artı ürün yaratabilen orta köylüler orta katmanı oluşturmaktadırlar. Bunlar tarım işçisinin emeğinden gelir sağlarken, faiz ödeyerek gelirinden bir dilimini tefeciye, tüccara kaptırırlar. Kalıtım yoluyla toprağın parçalanması ya da tefeci-tüccar alacağı karşılığında toprağını elden çıkarmak zorunda kalması gibi nedenlerle bunlar yoksul köylüye dönüşmektedirler. Buna karşılık traktörleriyle toprak kiralayarak ya da ortağına başkalarının topraklarını işleyerek genişledikleri de görülmektedir. Büyük toprak sahipleri arasında, toprağını yarıcıya, ortakçıya veren, feodal ilişkiler içindeki ağa ile batıda tarım işçisi çalıştıran çağcıl çiftlik sahipleri ni nitelik açısından birbirinden ayırmak gerekir.

Görüldüğü gibi, köye yönelik girişimlerde, yukarda açıklanan toplumsal ekonomik yapıyı, insan-toprak, üretim, iyelik ilişkilerini bunların ortaya koyduğu sınıfsal yapıyı dikkate almak kalkınma ve düzeltim siyasalarını tarım işçisi, yoksul ve küçük köylü katmanlarına yöneltmek toplumsal denkserlik gereğidir.

YARIN: Eğitim düzeninin yönelmesi gereken amaçlar

Sosyal mücadelede Köy Enstitülerinin yeri

Şerif TEKBEN

Köy Enstitüleri sosyal gelişmemizi hızlandırıcı, Türkiye'nin sosyal aşamaya ulaşmasında etkisi olan bir harekettir. Özellikle kırsal bölgelerde sömürüye karşı örgütlenmek, ağaya, eşrafa boyun eğmemek, haksızlıklar karşısında savaşmak gibi toplumu bilinçlendirici eylemler Köy Enstitüleri'nin getirdiği uyanıklıkla hızlanmıştır.

O zamana dek tam bir köle durumunda olan köylü, kendisine karşı yapılan ağır baskıları umursamaz, olağan karşılar, tam bir teslimiyetle sineye çeken bir toplum kesimiydi. Bu alanda geçmişte oluşan bir mücadele geleneği yoktu. O yıllarda köylü şöyle tanımlanıyordu:

"Ona tarlada, sabanın ardında, dağda davarın peşinde, pazarda eşeğin yularında rastlanır. Lokantada, sinemada, tiyatroda okulda görülmez. Kongrelerde, yataklı vagonlarda, akşam çaylarında, palaslarda hiç rastlanmaz. Hangi dekor içinde bulunursa bulunsun tanınır, köylü denir.

"Devleti jandarma, mahbusane, tahsildar ve muhtarın mühürü ile tanır. Mısır ekmeği ile çökelek yer, beyler için et, tereyağ, has ekmek, şeker üretir. Durmadan çalışıp vergi üreten bir makinedir."

"Canını verir vatan kurtarır. Ne post kavgalarından, ne hükümet değişikliklerinden haberli değildir. Az konuşur çok dinler. Yüzyıllar boyunca konuşturulmadığı için susmasını öğrenmiştir. Olmayacak duaya amin der.

"Beyin apartmanında, ağanın kesesinde gözü yoktur. Ekmeğine soğanı katık yapar, başkasının yaşayışına imrenmez. Hak değirmende olur der başka türlüsünü tanımaz. Çağırırlar gider, vermezlerse istemez. Tekdüzen bir yaşam içinde niçinsiz ve nedensiz yaşar."

"Toprak herşeyidir. Ekmeğini ondan alır, evini, çanağını, çömleğini onunla yapar. Varlığı, çehizi, mirası topraktır. Saban dediği sivri bir ağaçla tarlasını, çakmak taşlarıyle harmanını sürer, döğer"

"Şehri kendine bulaştırmadan köyünü kente ulaştırmadan yüzyıllık gelenekleriyle eski eserler gibi kendi dünyasında yaşar durur."

İşte böyle cansız bir eşya gibi varlığını sürdüren Türk köylüsünün, bugünkü uyanıklığa ulaşmasında Köy Enstitüleri hareketinin katkısı yadsınamaz. Köy Enstitüsü çıkışlı otuz bin öğretmen, eğitmen ve sağlık memurunun köye götürdüğü en değerli şey, haksızlığa karşı savaşma yolunu göstermiş olmasıdır.

1940'lı yıllarda Köy Enstitüsü çıkışlılarla, sömürücü düzenden yana olanlar arasında kıyasıya kavga başlamıştır. Özellikle ağaların, beylerin, paşaların açıkça egemen oldukları doğu bölgesindeki kavga daha belirgindi. Sınıf bilincine varmış öğretmenlerle sömürenler arasındaki savaş sürecinde tanık olduğumuz oyunlarıyle egemen sınıfların giriştikleri zulmedici baskılarında öğretmenlerin yanında yoksul halk yer almıştır. Sonunda Ankara'daki ortaklarının da yardımı ile varlıklı, çıkarcı kişiler Köy Enstitülerinin kapanmasını başarmışlardır.

Bugün Köy Enstitülerini eleştiren bazı solcular şu gerçeği bilmelidirler: Tek partili, baskılı bir düzen içinde beş on yılda ne yapılabilirse o yapılmıştır. Büyük Tonguç'un en başta becerisi, egemen takımın kendi çıkarı için kurulmasını sağladığı Köy Enstitülerini her bakımdan ilerici, üretici, mücadeleci bir kuruma dönüştürmesidir. Köy Enstitülerinin kapanma nedenini de burada aramak gerekir. Daha çok sömürebilmek için köylüyü okutmak isteyenler durumun tersine döndüğünü fark eder etmez bu kurumları kapatmışlardır.

Uzun lafın kısası, işte bir örnek:

Akçadağ K. Enstitüsü kurulurken (1939—1940) Akçadağ ilçesinin 68 köyünden dördünde okul vardı. Altı yıl sonra 1947 yılında ise 68 köyün hepsi okula kavuşmuştur.

1940'larda nüfus sayımında "bu işte bir oyun var" kuşkusu ile dağlara kaçan ilçe halkının 1965-de işi hareketini ve İşçi Partisi'ni nasıl desteklediğini hepimiz biliyoruz. Bu köylerde Köy Enstitüsü çıkışlı liderler ya da onların öğrencileri olmasaydı bu hızlı uyanış olabilir miydi?

Köy Enstitülerinin sosyal mücadele içindeki etkinliklerine ait örnekler pek çok. Asıl üzerinde durulacak nokta, Köy Enstitüleri gibi ilerici, solcu bir eğitim kurumunun faşist bir dönemde nasıl yeşerebildiğidir. Bir köylünün dediği gibi, bu olay bir koç kaçımıdır. Çoban neden sonra, yani yavru doğduktan sonra farkına varabilmiştir.

Batur şansını denemeye

(Baştarafı 1. Sayfada)

katıldığı oylamada 35 oy da geçersiz sayıldı. 36. turda ise Batur 265, Sadettin Bilgiç, 209 oy aldılar. 38 oyun boş çıktığı bu oylamada 17 oy da aday olmayan çeşitli parlamenterlere dağıldı. 37. tura gelindiğinde birleşimi yöneten Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, seçime 63 üyenin katıldığının anlaşıldığını, genel kurulda çoğunluk bulunmadığının görülmesi üzerine oy ayrımına geçilmediğini açıkladı.

Cumhurbaşkanı seçim turlarına daha bir süre devam edilecek. Başkentteki siyasal çevreler Cumhurbaşkanı seçiminde 38. turla birlikte yeni bir aşamaya girildiğini belirtiyorlar. OECD'nin Türkiye'ye yardım taahhüdünde bulunmasından sonra, Türkiye'nin nasıl yönetileceği tartışmasında tarafların önerilerinin su üstüne çıktığına dikkati çeken aynı çevreler, en son Bakanlar Kurulu'na sunulan "Buhran ve Savaş Hali Kanun Tasarısı"nı iddialarına bir kanıt olarak ileri sürüyorlar.

Öte yandan, CHP'nin adayı Muhsin Batur'un ilk turlarda 260 dolaylarında oy almasına karşın şansını daha bir süre deneyeceği bildirildi. CHP'li parlamenterlerden bazıları Batur'un Cumhurbaşkanı seçiminde hiç şansının olmadığını öne sürerlerken, bazıları da Batur'un içinde bulunulan siyasal konjonktüre uygun bir aday olması nedeniyle şansının fazla olduğunu belirtiyorlar.

Bu arada isminin açıklanmamasını isteyen bir CHP'li, Batur'a CHP grubunun toplamına yakın oy çıkmasının 12 Mart'ın onaylanması şeklinde yorumlanabileceğini belirterek, "Nedense partimiz yöneticileri hep böyle talihsiz işler yapar"dedi.

ECEVİT ÜYELERE TEŞEKKÜR ETTİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit partisinin ortak grubunda yaptığı konuşmada üyelere Cumhurbaşkanı seçiminde izledikleri bütünlükten dolayı teşekkür etti.

Ecevit, partinin bir bütünlük içinde davrandığını ve bu bütünün çözüm için iyi bir güç olduğunu söyleyerek, "Umarız ki demokratik yöntemlerle saptanan Cumhurbaşkanı adayı diğer partilerce yavaş yavaş benimsenir" dedi.

Öte yandan CHP'nin 11 üyesinin Ankara dışında olduğu belirlendi.

Yurt dışında bulunan Kenan Durukan ve Abdullah Köseoğlu ile Hatay'da bulunan bir senatör beş milletvekili ve Adana'ya giden Bahir Ersoy ile hasta olan üç üye Cumhurbaşkanı seçiminde oy kullanmadılar.

Sıkıyönetim Savcılığı, Harbiyelilerle kavga eden belediye çalışanları için takipsizlik kararı verdi

ANKARA (ANKA)

Ankara Gençilk Parkında geçen hafta Harp okulu öğrencilerinden bir grup ile kavgaya tutuştukları gerekçesiyle haklarında Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca soruşturma açılan 10 belediye çalışanı için savcılığın takipsizlik kararı verdiği ve serbest bırakıldıkları öğrenildi.

Bu arada kavga sırasında yaralanan 4 belediye işçisinin de askeri mevki hastanesinde tedavi altına alındığı bildirildi.

Öte yandan Gençlik Parkında meydana gelen kavgaya katılmaları nedeniyle Harp Okulu öğrencilerinin bir kısmı hakkında soruşturma açıldığı ve bazı öğrencilerin halen gözaltında tutulduğu öğrenildi.

TÜRK-İŞ Asgari Ücret Komisyonu'nu Mayıs ayı sonunda toplantıya çağıracak

HABER MERKEZİ

Türk-İş'in Asgari Ücret Komisyonunun mayıs ayından sonra toplantıya çağıracağı öğrenildi.

Türk-İş çevrelerinden edinilen bilgilere göre, hızlı enflasyon artışı nedeniyle bugünkü 5 bin 400 liralık asgari ücretin çok düşük düzeyde kaldığını ve bunun arttırılması gerektiğini savunan Türk-İş yöneticileri, halen TBMM'de bulunan ve asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını öngören yasa tasarısının mayıs ayı sonuna kadar meclislerden çıkarılmasını istediler.

Türk-İş yetkilileri, asgari ücretin arttırılması konusunda Asgari Ücret Komisyonunun mayıs ayı sonunda toplantıya çağrılmasının düşünüldüğünü bildirdiler.

Öte yandan Çalışma Bakanı Cavit Erdemir, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun toplanmasına ilişkin herhangi bir başvurunun olmadığını; komisyonun yasal süreleri içinde toplandığını kaydederek, "Yasal süre geldiğinde konu ele alınıp görüşülecektir"dedi.

GÜNÜN YAZISI

(Baştarafı 4.Sayfada)

kümet'işçilerin tek bir sendikaya üye olma zorunluluğunu kesin hükümlere bağlamak için zorlamaktadır.

– Yetki belirlemesinde "Referandum" ve "durum tespiti" uygulamalarına son verilmesi yolunda çalışmalar hızlandırılmaktadır.

– İşçilerin üyelik aidatlarının işveren tarafından kesilerek sendikaya yatırılması demek olan "Check–off" uygulamasına son vermek için yoğun girişimler sürdürülmektedir.

XXX

İşte, eğer karşı çıkılmaz ise, TÜRK–İŞ yöneicilerini de tarihin çöplüğüne atacak olan tasarı ve uygulamalar. "Paris Kapıları"ndaki uzun bekleyiş, kanlı kredilerin verilmesiyle noktalanmış bulunmaktadır. Hükümet, işçi sınıfına yönelik son saldırı hazırlığını da bitirmek üzeredir.

Evet, sana da selam olsun TÜRK–İŞ!...

NE ALIRSAN 12,5

Sıkıyönetim komutanları toplantısı yapıldı

Sıkıyönetim komutanlarının aylık toplantısı Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında yapıldı. Genelkurmay Başkanlığında yapılan toplantıya bazı bakanlar da katıldı.

Saat 9.30'da başlayan toplantıda iki aydır uygulanan güvenlik önlemleri son durum gözden geçirildi. Toplantıda ayrıca bundan sonra alınabilecek önlemler ele alındı.

"Kararlılar Cephesi"

(Baştarafı 1. Sayfada)

Toplantıya Libya, Cezayir, Suriye, Güney Yemen ve Filistin Kurtuluş Örgütü katıldı. Toplantı sırasında, diğer ülkeler, FKÖ ile Libya arasında geçen yıl başlayan anlaşmazlığı çözüme bağlayamadı.

Doruk toplantısının ardından açıklanan ortak bildiride "Kararlılık Cephesi" ülkelerinin komiteler oluşturarak, aralarındaki ilişkileri daha da sıklaştırma yolunda adımlar attığı bildirildi. Kurulacak olan "Kararlılık Cephesi Başkomutanlığı" ülkelerin birleşik bir askeri gücünü oluşturacak. Ayrıca bir "Siyasi Komutanlık" kurularak, üye ülkeler dışişleri bakanlarının arasında koordinasyon sağlanacak.

Doruk toplantısında alınan karara göre, üye ülkeler, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 242 numaralı kararını, hiçbir zaman kabul etmeyecekler. 242 numaralı ve 1967 tarihli bu karar, Filistin sorununu bir "mülteci sorunu" olarak görmektedir.

Kararlılar Cephesi, ayrıca tüm Arap ülkelerini ve bölge ülkeleri, ABD ile ilişkileri doğrultusunda uyarmayı kararlaştırdı. ABD'ye üs veren Umman, Somali, ve Sudan'la diplomatik ilişkilerin kesilmesi yolundaki FKÖ önerisi kabul edildi.

Libya, toplantı boyunca ABD ve İsrail'i destekleyen müttefiklerine Arap ülkelerinin doğal gaz ve petrol satışını durdurmaları doğrultusunda çağrı yaptı.

Türkiye'yi

(Baştarafı 1. Sayfada)

geçtikçe yitirdikleri belirtildi.

Türkiye'de işçi ücretlerine tavan getirilmeye çalışıldığına, baskı ve saldırıların artarak sürdüğüne ve geçtiğimiz dönemin geri bıraktırılmış ülkelerdeki faşist ve askeri diktatörlüklerin yıkıldığı bir dönem olduğuna değinilen çalışma raporunda 14 Ekim 1979 seçimlerinde CHP'nin büyük bir yenilgiye uğradığı kaydedilerek seçmenlerin emekten yana bir eğilim taşıdığının kanıtlandığı ifade edildi.

SINIF MÜCADELESİ KESKİNLEŞTİ

Emperyalist-kapitalist sistemin toplumsal ve siyasal bunalımının giderek derinleşmesinin sınıf mücadelesini keskinleştirdiği ifade edilen Genel-İş çalışma raporunun toplumsal ve siyasal duruma ilişkin bölümünde şu görüşlere yer verildi.

"Batı toplumu ekonomik bunalımın yarattığı sıkıntılar karşısında sömürge ülkelere olan ümit ve güvenini yitirmektedir. Bu durum, işçi sınıfının devrimci mücadelesine yeni toplumsal katmanların kazanılması için elverişli bir ortam yaratmaktadır."

YIKILAN DİKTATÖRLÜKLER VE "BUNALIM BÖLGESİ"

Raporun uluslararası ilişkiler bölümünde de şöyle denildi:

"Şah yönetiminin devrilmesiyle İran'daki çıkarlarını kaybeden emperyalizm, Etopya ve Güney Yemen'de de sosyalist rejimlerin işbaşına gelmesi üzerine, Türkiye'den başlıyarak Ortadoğu, Etyopya, Somali ve Basra Körfezi'ne kadar uzanan bölgeye "bunalım bölgesi" teşhisi koymuştur. ABD bu nedenle 110 bin kişilik bir "erken müdahale birliği" oluşturmuş, "Amerikan çıkarlarının tehdit edilmesi halinde derhal bölgeye göndermeyi planlamıştır."

TÜRKİYE DE DURUM

Genel-İş Sendikası 8. dönem çalışma raporunun Türkiye'deki mevcut ekonomik ve toplumsal durum hakkında bilgi veren bölümünde Türkiye halkının dünyada emperyalizme karşı ilk başarılı ulusal kurtuluş savaşını veren bir halk olduğu belirtilerek şöyle denildi:

"Tam bağımsızlığın ve toplumsal kalkınmanın sağlanmasında biricik yol emperyalist kapitalist sistemin dışına çıkmaktır. Türkiye'nin 60 yıllık tarihi, bu teorik gerçeği bir kez daha kanıtlamıştır. Yönetici sınıfların büyük iddialarına rağmen bugün Türkiye toplumsal hayatin tüm alanlarında, derin bir iflasın içindedir. Aslında Türkiye'nin değil Türkiye kapitalizminin ve sömürücü sınıflarınçaresizliğini ifade eden bu iflası günümüzde gün geçtikçe büyümektedir.

Türkiye'de kalkınma duraklamıştır. Enflasyon ve hayat pahalılığı dayanılmazboyutlara ulaşmıştır. Kapitalist hükümetler enflasyonu durduramaz hale gelmiştir. "Ekonomik önlem" adıyla 9 paket açılmasına rağmen söz konusu önlemler işçi ve emekçileri yoksulluğa iten daha önceki önlemlerin tekrarı olmuştur."

Anayasa ve Meclisler

(Baştarafı 1. Sayfada)

cak.

Tasarının gerekçe bölümünde, "Buhran" hali açık olarak tanımlanmamakta böylelikle istenildiği anda "Buhran" gerekçe gösterilerek temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına olanak sağlanmaktadır.

Konuyla ilgili olarak görüşlerini açıklayan hukukçular, tasarının Anayasa ve parlamentoyu askıya alma niteliğinde olduğunu, istenildiği zaman "Buhran" gerekçesiyle hak ve özgürlüklerin kısıtlanabileceğini söylediler.

TASARI'NIN GEREKÇESİ

Bakanlar Kuruluna sunulan Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı'nın gerekçesinde 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın "Alarm tedbirleri ve güvenlik planlarının uygulanması ihtiyacına cevap vermekten uzak" olduğu belirtilmekte ve "Her ne kadar Sıkıyönetim Kanunu'nun 24'üncü maddesi: Bir savaş halinde sıkıyönetim ilan edilmemiş olsa dahi mezkur kanunun 3'üncü maddesindeki tedbirlerin uygulanabileceğine cevaz vermekte ise de mezkur kanundaki tedbirler hem alarm safhasındaki ihtiyaçlar ile güvenlik planlarının uygulanmasına ilişkin eksikliklere bir çare getirmemekte hem de yalnız savaş zamanında münhasır tutulduğu cihetle savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi (Buhran) halinde uygulama imkanları bulunmamaktadır. Halbuki askeri harekatın güvenliği için bir çok tedbirlerin hazırlık safhasında yani alarm kademelerinde uygulamaya konulması kaçınılmaz bir zarurettir" denilmektedir.

İhtiyaç duyulan tedbirlerin alarm talimat ve planları için barıştan itibaren yer almaları gerektiği, bunun da Anayasa'nın 11'inci maddesine göre ve bu maksatla hazırlanacak bir kanunun süratle tahakkuk safhasına konulması ve böylece ihtiyaç duyulan tedbirlerin Anayasayaaykırı bir durum yaratmalarını önlemekle mümkün olacağı öne sürülen gerekçede daha sonra şöyle denilmektedir:

"Netice olarak denilebilir ki halihazırda kanuni bir mesnede bağlanmamış ve fakat elimizde mevcut olan çeşitli alarm ve güvenlik planları içinde yer almış bulunan bazı güvenlik tedbirlerinin buhran devrelerini de kapsayacak şekilde savaşı gerektiren bir durumda ve savaş halinde uygulanabilmelerini sağlamak üzere Anayasa'nın 11'inci maddesi çerçevesinde alarm tedbirleri ve özel güvenlik planlarının içerdiği bazı hürriyetlerin kısıtlanmasını öngören buhran ve savaş hali kanununun çıkartılması zorunluluğu ile karşı karşıya bulunulmaktadır"

TASARIDAKİ MADDELER

Bakanlar Kuruluna sunulan ve önümüzdeki günlerde TBMM gündemine getirilecek olan Buhran ve Savaş Hali Kanun Tasarısı'ndaki hükümlerden bazıları şöyledir:

MADDE: 1— Bu kanun savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi (Buhran) veya savaş hallerinde, sıkıyönetim ilanına lüzum kalmaksızın kişi hak ve hürriyetlerini Anayasa'nın 11'inci maddesi çerçevesinde kısıtlayacak yetkiler ile bunların kullanılması esas ve usullerini düzenler.

MADDE: 2— Resmi alarm sistemi talimatındaki tedbirlerin ilan veya uygulamaya konulmasına Genel Kurmay Başkanlığı'nın teklifine istinaden Bakanlar Kurulunca karar verilir. Bütün yurdu kapsayan buhran ve savaş hali uygulanması kararları Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onayına sunulur. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onayına kadar Bakanlar Kurulu kararı geçerlidir.

MADDE: 3— Bu kanun 697 sayılı Ulaştırma ve Haberleşme Kanunu, 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu, ... 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ve 1324 sayılı Genelkurmay Başkanı'nın görev ve yetkilerine ait kanun hükümlerinin tatbikine mani değildir.

Ancak; bu kanunlar ile ilgili olarak yapılan müşterek uygulama sırasında ortaya çıkacak çelişki, karar benzerliği ve uyuşmazlık hallerinin çözümünde ne yolda hareket edilmesi gerekeceğine ilgili Bakanlıklar ve Genelkurmay Başkanlığı'nın görüşleri alındıktan sonra Başbakanlıkça karar verilir.

MADDE: 4— Askeri harekatın güvenliğine ilişkin olarak Genelkurmay Başkanlığı'na verilen aşağıdaki yetkiler, ... Genelkurmay Başkanı bu yetkilerin kullanılması zamanını kendi sorumluluğunda bulundurur uygulamaları gerektiğinde uygun göreceği ast komutanlıklara devredilebilir....

A—4 Mezkur bölgeler içinde her türlü düşman istihbaratına ve sabotaj faaliyetlerine karşı koyma tedbirleri almak.

B — Asayiş ve emniyetin sağlanması ve idamesi hava ve deniz limanları ile hudutların kontrolü, yıkıcı faaliyetlerin önlenmesi, düşman ajanlarının ve kaçakçıların aranıp bulunması için lüzumlu tedbirlerin saptanması ve icrasında mülki makamlar ve kolluk kuvvetleri ile işbirliği yapmak bu kuvvetleri gerektiğinde hareket komutasına almak.

D — Her türlü muhaberata, gazete, dergi, kitap, broşür ve diğer yayınlara kayit ve sansür koydurtmak.

E— Şüpheli ve sakıncalı şahısların üstleri, konutları, eşya ve evraklarını aratmak, gözaltına aldırtmak veya mecburi ikamete memur ettirmek, gerektiğinde bu gibi şahısları bölge dışına çıkartmak.

G— Silahlı kuvvetlere ait veya onu destekleyen sanayi işyerlerinde ve müesseseler de grev-lokavt hak ve yetkilerini müsaadeye bağlamak işgal, fiili durum, boykot ve iş yavaşlatması gibi hareketleri yasaklamak.

H— Toplantılar ve gösteri yürüyüşlerini kontrol altına almak ve izne bağlamak.

İ— Bölge içinde seyahati veya bölgeye giriş ve çıkışları kontrol altına almak veya izne bağlamak.

....

M— Su kaynaklarının kontrolü, bunların sivil halk tarafından kullanılmasını askeri ihtiyaca göre düzenlemek.

....

O— Düşmandan geri alınan bölgelerde yeniden devlet otoritesi teessüs edinceye kadar genel asayiş ve güvenliğin sağlanması kanun, nizam ve anayasal hakların uygulanması, zaruri ihtiyaç maddelerinin dağıtım ve kontrolü, yaşantının ve çalışmanın tanzimi, üretim kaynaklarının onarımı ve hizmete girmesi için gerekli tedbirleri almada hükümet otoritesi olarak hareket etmek.

P— Düşmana terkedilecek bölgelerde halkı teşkilatlandırarak mukavemet ve gerilla harekâtını planlamak, sevk ve idare etmek.

MADDE: 5— ...... Yetkili komutanlıkça görülecek ve gösterilecek lüzum üzerine bölgedeki ilgili mülki makamlar ile kamu, özel kurum ve kuruluşları, yukarıdaki tedbirleri uygulamaktan her türlü koordine ve yardımı sağlamaktan ve komutanlıkça yapılan istekleri icra etmek veya ettirmekten sorumludurlar.

MADDE: 6— Alarm veya özel güvenlik planlarının uygulandığı bölge veya bölgelerde yetkili komutanlıkça alınan tedbirlere aykırı hareket edenler veya emirleri dinlemeyenler eylemleri daha ağır bir suç teşkil etmediği sürece üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Suç savaşta işlenmiş ise bu cezalar üç misline kadar artırılarak uygulanır.

Bu suçları işleyenler ve bu suçlara iştirak edenler, sıfat, meslek ve memuriyetleri ne olursa olsun yetkili komutan nezdindeki bu yoksa bölgesindeki en yakın askeri mahkemelerde yargılanırlar.

MADDE: 7— Bu kanunun 6'ncı maddesinde gösterilen suçlara bakmakla görevlendirilmiş bulunan askeri mahkemelerde askeri mahkemeler kuruluşu ve yargılama usulü kanunu ile ayrıca bu kanunun savaş hali hükümleri uygulanır.

MADDE: 8— .... Bu kanunun 6'ncı maddesinde yazılı suçlardan sanık kişileri komutanlık nezdindeki veya bölgesindeki en yakın Askeri Mahkemeye sevk ve tutuklanmaları gerekip gerekmediği bakımından bir karar alıncaya kadar gözetim altında tutabilir...."

CHP VE MSP'NİN GÖRÜŞLERİ

Öte yandan Bakanlar Kurulu'na sunulan "Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı" ile ilgili Anayasa değişikliğine CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in, Süleyman Demirel'le yaptığı görüşme sırasında CHP'nin böyle bir öneriye "olumsuz yanıt vereceği"ni söylediği bildirildi.

ANKA muhabirinin, "Buhran" ve Savaş Hali Yasa Tasarısı hakkındaki sorusunu cevaplandıran CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ şöyle konuştu:

"Partimizin genelde bu konudaki görüşü bellidir. Sayın Genel Başkanımız AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel'le görüşürken kendisine bu konudaki bir Anayasa değişikliğine taraftar olamayacağını bildirmişti.

Ancak bu konu grubumuzda detaylı olarak görüşülecektir. CHP bu konudaki en doğru kararı alacaktır."

MSP TASARIYI HENÜZ İNCELEMEDİĞİNİ BİLDİRDİ

Öte yandan aynı konudaki soruyu cevaplandıran MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk, "Konuyu henüz incelemedik. Onun için şimdiden hiç bir şey söyleyemeyiz. Gerekli inceleme yapıldıktan sonra partimizin görüşü bildirilecektir" dedi.

TRT çalışanları

(Baştarafı 1. Sayfada)

rekçesiyle TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu'na protesto telgrafı çektiler.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre aralarında uzmanlar müşavirler, program yapımcıları ve halk müziği sanatçılarının da bulunduğu bir grup TRT çalışanı tarafından Kasaroğlu'na çekilen telgrafta şu görüşlere yer verildi.

"16 yılını TRT kurumunun programlarına vermiş, doğrudan güzelden halktan yana yaptığı yayınları nedeniyle faşist cinayet şebekelerince yaşamına son verilmiş olan arkadaşımız Ümit Kaftancıoğlu'nun öldürülmesinden bu yana haberlerde ölümünün değerlendirilme biçimi ve hakkında yapılan televizyon programının yayınlatılmayışı üzüntü vericidir. TRT çalışanlarına verilen değer açısından kaygı uyandıran bu tutumun sorumluları için gereğini arzederim"

Öte yandan önceki gün İstanbul'da yapılması kararlaştırılan Ümit Kaftancıoğlu'nu anma toplantısının radyo yöneticilerince geçiştirilmek istendiği gerekçe gösterilerek İstanbul radyosu çalışanları kendileri bir anma toplantısı yaptılar. Toplantıda Kaftancıoğlu'nun yaşamından kesitler verildi ve Dönemeç kitabından bir bölüm okundu.

Türkiye-AET

(Baştarafı 1. Sayfada)

Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun, 21 Nisan'da yapılacak AET Bakanlar Konseyi toplantısında Türkiye ile ilişkilerin canlandırılmasına ilişkin önerilerini açıklamasının ardından yapılacak Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu toplantısı gündeminde yer alacak konular belirlemek üzere Alman parlamentosundan Ludwig Memmer ve Woltersdorf-Demme önceki gün Türkiye'ye gelmişlerdir. Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu Başkan Yardımcısı Gerd Ludwig Lemmer ile Grup Sekreteryasında görevli Peter Woltersdorfd bugün Dışişleri Bakanlığı yetkilileriyle temaslarına başlamışlardır.

"Bankerlere„

(Baştarafı 1. Sayfada)

da astronomik rakamlara ulaşan para topladıklarını kaydederek, "Bu kuruluşların özellikle bunlara tasarruflarını teslim eden vatandaşlarımızı güvence altına alacak bir kamu denetimi içinde bulunmadıkları belirtilmektedir. Ayrıca, bankaların tabii tutuldukları denetim ve vergileme yöntemleri dışında çalıştıkları bilinmektedir. Böylece bu kuruluşlar vatandaş tasarruflarını çekmede banka sistemimizden daha esnek bir biçimde çalışma olanağı bulabilmektedirler. Bu nedenlerle sözkonusu edilen kuruluşlar, banka sisteminin ve devlet tahvillerinin sağladığı faiz hadlerinden çok yüksek faiz vaadleriyle kısa bir sürede astronomik rakamlara ulaşacak kaynaklar toplamışlardır"dedi.

Tığlı, Maliye ve Ticaret Bakanlarından bu kuruluşların yurt dışında göstermekte olduğu faaliyetlerin yasal olup olmadığını sordu. Tığlı, "Hızlanan enflasyon ve yapılan çekici reklamlar nedeniyle parasını bu kuruluşlar eliyle değerlendirmeye yönelen özel tasarruf sahiplerinin güven- [illegible] düşünüyor mu?''şeklinde konuştu.

İstanbul'da

(Baştarafı 1. Sayfada)

lerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada bir bekçi, bir polis, bir asker, bir balıkçı ve silahlı kişilerden üçü yaralandı. Amerikalı assubayın öldürülmesinden hemen sonra olay yerine gelen Beşiktaş Emniyet Amirliğine bağlı bir ekiple silahlı kişiler arasında çıkan çatışmada Nusret Çelebi adındaki polis memuru hafif yaralandı. Çatışmadan sonra bir motosikletle kaçan silahlı üç kişiye Behçet Kemal Çağlar Lisesi önündeki görevli erlerin ve bir bekçinin müdahale etmesi sonucu tekrar çatışma çıktı. Bu sırada komando eri Menderes Atasever ağır, Emirgan Karakolunda görevli bekçi Rıza Karabal hafif yaralandı. Yaralı er ve bekçi İstinye Devlet Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındı. Çatışmadan sonra kaçmaya devam eden silahlı kişilerin önüne İstinye kavşağında, 1. Şubeye bağlı bir ekip çıktı. Ekiple çatışmaya giren üç kişiden İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi öğrencisi Hakkı Tolgun ağır, Ahmet Soner ve Kadir Tandoğan hafif yaralı olarak yakalandı. Çatışma sırasında denizde tekne içinde balık tutmakta olan [illegible] Andrei Kontrance ve Hakkı Tolgun Balta Limanı Kemik Hastanesine kaldırıldılar.

Ebu Firas: İran-Irak sürtüşmesinden bölgedeki ilerici hareketler kayba uğrayacak

ANKARA (AA)

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Ankara'daki temsilcisi Ebu Firas, "Irak-İran sürtüşmesinden hem İslam dünyasının, hem de bölgedeki ilerici hareketlerin kayba uğrayacağını"söyledi.

Ebu Firas, sürtüşmenin birlik ve beraberliğin aleyhine olduğunu kaydederek, "Biz Filistinliler, bu buhrandan bizlerin zararlı çıkacağına inanıyoruz. Bu nedenle arabuluculuk yapmak için her çareye başvuruyoruz"dedi.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in FKÖ'nün arabuluculuk yapması önerisini başından izlediğini, bu arada kendisine basın toplantısı metninin gönderildiğini de belirten Ebu Firas, bu öneriyi Arafat'a ilettiklerini, Ecevit'in bu tutumunu da memnuniyetle karşıladıklarını bildirdi. Ebu Firas, özetle şunları söyledi:

"Irak ve İran gibi iki kardeş ülke arasında bir anlaşmazlığı görmek üzücüdür. Çünkü iki ülkede kardeşimizdir. Bu buhrandan her iki ülkenin uğrayacağı kayıp, bizim de kaybımızdır. İran ve Filistin devrimini bir bütün olarak kabul ediyoruz. Ayrıca Filistin Kurtuluş Örgütü ile Irak kardeştir."

Ebu Firas, İran-Irak çatışması konusunda Türkiye'nin iki ülkenin bir komşusu olarak, bu ülkelerin yararına bir tutum izleyebileceğini söylemiş ve "ve bunun iyi şekilde sonuçlandırabilmesi için bütün araçlar kullanabilir"dedi.

Irak-İran çatışmasına kısa sürede çözüm bulunmadığı taktirde bütün komşu ülkelerin bundan etkileneceğini ve böyle bir sonucun Amerikan emperyalizminin ve siyonistlerin arzusu olduğunu da bildiren Ebu Firas, bunun belki de müdahale için fırsat kollayan emperyalistlere bu fırsatı vereceğini bildirdi.

"Özel güvenlik„

(Baştarafı 1. Sayfada)

nıtma Bakanı'nın işçi sınıfı düşmanlığı yaptığını açıklayan OLEYİS Genel Başkanı, kamu işyerlerinde toplu sözleşmelerin uygulanıp, uygulanmadığı konusundaki bir soruyu da şöyle yanıtladı.

"Kamu işyerlerinde toplu iş sözleşmeleri genel olarak uygulanmıyor, biz de Kredi ve Yurtlar Kurumunda yıl başında toplu sözleşme imzalamıştık. Bu sözleşmede hala uygulanmıyor. Amaçları, işçilerin olay çıkartmasını sağlamak. Bizler yasal yollarla hakkımızı almaya çalışıyoruz. Tavrımız daha sonra belirlenecek."

Bir gazetecinin iktidarın baskı yoluyla işçileri sağ sendikalara yöneltmek istediği şeklindeki görüşü hatırlatması üzerine OLEYİS Genel Başkanı, "Bizim işyerlerimizde de aynı türden olaylar oluyor. MİSK'e bağlı OLEYİS'in bildiri ve broşürleri işçilere dağıtılıyor. Erzurum'da sendika temsilcimiz Mehmet Koçak öldürüldü. İşçilere ya MİSK'e üye olun ya da toplu sözleşme yok deniliyor. [illegible]"dedi.

ÜNLÜ FRANSIZ DÜŞÜNÜR JEAN PAUL SARTRE ÖLDÜ

HABER MERKEZİ

Fransa'nın ünlü düşünür ve yazarlarından biri olan Jean Paul Sartre, önceki gece bir ay kadar önce kaldırıldığı hastanede öldü.

1905 yılında doğan Sartre, piyes, hikaye, roman ve incelemeleri ile çağımızın en dikkate değer edebiyatçı ve aydınlardan biriydi. İkinci Dünya Savaşı sırasında Fransa Nazi işgali altındayken, Direniş hareketi içerisinde aktif olarak yer almıştı.

1951—55 yılları arasında, Soğuk Savaş'ın en şiddetli günlerinde komünistlere karşı her tür baskının arttığı dönemde, Sartre, Fransız Komünist Partisi üyesiydi, 1956 yılında Macaristan olaylarından sonra partiden ayrıldı.

Sartre, Cezayir Kurtuluş Savaşı sırasında, Cezayir halkının yanında; Vietnam Kurtuluş Savaşı sırasında Vietnam halkının yanında; Fransız emperyalizmine, Amerikan emperyalizmine karşı mücadele etti.

1968 olayları sırasında, Fransız Komünist Partisi'nin tutumunu pasifizmle niteleyen [illegible] ların yanında yer almaya çalıştı. Ölmeden birkaç ay önce, Türkiye'deki baskı ve katliamlara son verilmesi için hazırlanan bir bildiriye imza attı.

1950 yıllarında varoluşçuluğun simgesi olarak gösterilen Sartre, oyunları, romanları ve makalelerinde, savaştan yeni çıkan o devrin aydın ve öğrencilerine, yozlaşmış burjuva geleneklerin anlamsızlığını göstererek, çağın sorunlarına daha çok bireysel açıdan yaklaştı.

Sartre, yıllarca, Les Nouveaux Temps adlı bir edebiyat dergisi çıkararak, kendisinden genç yazarlara yol göstermeye çalıştı. Felsefi gelişimindeki iki ayrı aşamayı gösteren Varlık ve Yokluk ile Diyalektik Mantığın Eleştirisi adlı yapıtları kendi zamanında gençliği büyük ölçüde etkiledi. 1964 yılında Nobel ödülü verilmesine karşın, Sartre bu ödülü geri çevirdi.

Jean Paul Sartre'in ünlü eserleri arasında Hürriyetin yolları, Bulantı, Duvar, Altona Mahpusları, Sinekler, Mezarsız Ölüler ve çeşitli eleştirilerle denemeleri yer almaktadır. [illegible]

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu–İSTANBUL
Telefon: 28 68 03
Yıl: 11 Sayı: 3356/133

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür: H. Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.–6 aylık 1800.–
1 yıllık 3600.–TL.
YURT DIŞI

Normal	3 aylık	2250.–	55 DM
	6 aylık	4500.–	110 DM
	1 yıllık	9000.–	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.–	110 DM
	6 aylık	9000.–	220 DM
	1 yıllık	18000.–	440 DM

ILAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın ilanları(1 süt 5 cm)	750 TL
Küçük ilanlar (kelimesi)	20 TL.

Abone olmak isteyen okurları [illegible]

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay–Ankara Telefon: 17 01 41

İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75

Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Birinin başına gelen felâket diğerinin kazanç kaynağı

İstanbul'un göbeğinde, sağlığı bir kazanç kaynağı haline dönüştüren, zaman zaman önünde çöplerin, pazar artıklarının biriktiği klinikler... Böyle bir yerde kurulan klinikte tedavi bir yana, önünden sağlıklı geçen bir insan bile hasta olur...

● Bugün sağlıklı yaşamın vazgeçilmez ögeleri olan dengeli beslenme, sağlıklı konut ve sağlıklı çalışma koşulları gözardı edilmektedir.

Ürünlerin ve hizmetlerin yalnızca gereksinimleri karşılamak üzere üretildikleri sınıfsız toplumlarda sağlık hizmetleri topluluğun organik bir parçası idi. Dinsel ayinler, av partileri gibi sağlık hizmetleri de topluluk üyelerinin tümünün katıldığı bir etkinlik biçiminde idi. Ancak sınıfsız toplumdan sınıflı topluma geçişte işbölümünün gelişmesi ile birlikte diğer bir çok ürün ve hizmet gibi sağlık hizmetleri de değişim için üretilmeye başlandı. Kapitalist üretim tarzında ise, sağlığın emek-gücünün yeniden üretimindeki önemli yeri nedeni ile sağlık hizmetlerinin meta karakteri daha da belirginleşti.

Günümüzde, hastalanınca gittiğimiz özel hekimin belirli bir ücret karşılığında bize sunduğu sağlık hizmeti ile gene belirli bir ücret karşılığında bozulan televizyonumuzu onaran elektrikçinin sunduğu hizmeti karşılaştıralım. Her ikisi de değişim amacı ile üretilen, belirli bir değişim değeri içeren ve tüketildiğinde bir gereksinimi karşılayan hizmetlerdir. Birinin sağlığımızı, diğerinin televizyonumuzu ilgilendirmesi birini Hipokrat yemini etmiş hekimin, diğerini diplomalı elektrikçinin üretmesi ancak hizmetin fiyatını etkiler, meta olma niteliğini değiştirmez. O halde serbest çalışan hekimi kendine ait üretim araçları (muayenehane, tıbbi gereç) ve kişisel bilgi ve becerisi ile basit meta üretiminde bulunan küçük üretici olarak kabul edebiliriz.

Sağlık alanındaki kapitalist meta üretimi ise klinik ve hastaneler ile ilaç ve tıbbi gereç sanayii tarafından gerçekleştirilmektedir. Burada, basit meta üretiminden farklı olarak metayı üretenler ile ona sahip çıkanlar değişik kişilerdir. Üretim araçlarını elinde bulunduran kişinin, yani klinik sahibinin veya ilaç fabrikatörünün tıp konusunda bilgi sahibi olması gerekmez. Sermayesini sağlık hizmeti alanına yatırmasının nedeni ise yüreğinin insanlara yardım ateşi ile yanıp tutuşması değil, bu alandaki kârlılık oranının çok yüksek olmasıdır.

Bazı insanların başına gelen felaketlerin, diğer bazı insanlar için kazanç kaynağı oluşturması sağlık hizmetlerinin meta niteliğine bürünmesinin kaçınılmaz sonucudur.

Sağlık üretim içindir

Türkiye'de, işçilere sağlık, iş kazası ve yaşlılık sigortası sağlamak amacı ile ilk adım 1945'de atılmış ve SSK kurulmuştur. Oysa, işçi sınıfının en temel demokratik hakkı olan grev ve toplu sözleşme hakkı ancak 1961 anayasasında tanınmış ve bu hakkı düzenleyen yasa 1963'de çıkmıştır. Acaba işçi sağlığına gösterilen bu "ilgi"nin nedenini neye yormalı?

Her toplumsal oluşum, varlığını sürdürebilmek için kendi üretim koşullarını, yani üretim ilişkilerini ve üretici güçlerini yeniden üretmek zorundadır. Üretimin temel öğesi ve artı-değer kaynağı emek-gücünün yeniden üretimi de bu yeniden üretim süreci içinde yer alır. İşçi patrona sattığı emek-gücünü yeniden üretebilmelidir ki her sabah yeniden makinasının başına geçip artı-değer üretebilsin. Bunun için de başını sokabilecek bir çatısının bulunması, ölmeyecek kadar besin alması ve ayakta kalabilecek kadar "sağlıklı" olması gerekir. Beslenme, konut v.s. gibi temel gereksinimlerini emek-gücünün karşılığında aldığı ücret ile elde eder. Sağlık hizmetleri ise, patron ve işçinin birlikte ödedikleri sigorta primleri karşılığında SSK tarafından verilir. İşte işverenin işçinin sağlık giderlerine yaptığı bu "katkı"nın ve ödenen primler karşılığında verilen sağlık hizmetlerinin amacı işçinin sağlıklı bir yaşam sürmesinin değil, üretimin, dolayısı ile varolan üretim ilişkilerinin sürdürülmesinin sağlanmasıdır. Bunun sonucu olarak da sağlıklı yaşamın vazgeçilmez ögeleri olan dengeli beslenme, sağlıklı konut ve sağlıklı çalışma koşulları gözardı edilerek sağlık hizmeti hastanın eline bir torba ilaç sıkıştırılmasına indirgenmektedir.

Hastalık olumsuz koşulların ürünüdür

● Hastalık: Çevrenin, kötü beslenmenin, sağlığa aykırı konut ve işyerlerinin ve çalışma koşullarının sonucudur.

İş kazalarında 1974'den 1977'ye % 21, meslek hastalıklarında yine aynı yıllarda % 1700 artış ve son olarak bunların sonucu 1974'den 1977'ye ölüm artışı % 311 olarak istatistiklere geçiyor.

Gerçekleri tam olarak yansıtmayan istatistik rakamlar bile gösteriyor ki, ülkemizde işçi sağlığı temel olarak ele alınmıyor ve kötü çalışma koşullarının yolaçtığı bu artışlar sorunun çözülmediğini kanıtlıyor.

1978 yılında yapılan 1. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi'nde Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr.Erdal Atabek şöyle diyordu: "...İşçi sağlığına taşıtılan anlam, uzun iş saatlerinin kısaltılması değil, kadın ve çocukların çalışma koşullarının düzeltilmesi değil, işin yıpratıcılığını önlemek değil, "hastalanan işçinin en kısa zamanda iyileştirilip işinin başına gönderilmesi" olmuştur." "...İnsan sağlığının sanayileşme adına nasıl bir sömürü aracı olduğunu ortaya koyan bilimsel gerçekler, işçi sınıfının bilinçli savaşımı, çağdaş tıp biliminin topluma dönük çabaları göstermiştir ki, insanın hastalığı, çevre koşullarının, kötü beslenmenin, sağlıksız konutlarda yaşamanın, sağlığa aykırı işyerlerinin, kötü çalışma koşullarının sonucudur. Onun içindir ki, gözümüzü hastanelerden geriye çevirmenin, işyerlerine bakmanın, iş koşullarını araştırmanın, işçinin yaşadığı konutu, aile çevresini, yediği içtiği besinleri incelemenin zamanı gelmiş, hatta geçmiştir."

Bu konuşmanın yapıldığı 1978 yılından bu yana çok zaman geçti. Ancak işçinin sağlıklı yaşamasının önünde engel olan koşullarda iyileşme olmadığı gibi, şartlar daha da kötüleşti. O yıldan bu yana paranın onlarca kez devalüe edilmesi, daha artan hayat pahalılığı ve patronların "daha fazla kâr" hırsları büyük harflerle yazılan hastalık nedenlerini ortadan kaldırmadı, tersine daha da yoğunlaştırdı.

Yıl	İşkazası	Meslek Hastalığı	Sürekli İşgöremezlik	Ölüm
1974	166.551	22	591	332
1975	182.641	309	2833	1067
1976	197.014	683	3405	1213
1977	201.868	392	3384	1400
1978	195.665	652	3250	1223
TOPLAM	943.739	2058	13463	5235

Sorun hasta olduktan sonra iyileştirmek değil, hastalığa yolaçan nedenleri ortadan kaldırmak. Ama gerçekler bunun tam tersini yansıtıyor.

Bu koşullarda hangi insanca yaşamdan sözedilebilir.

Ülkemizde 432 hastaneden 94'ü özel kişi ve kuruluşlara ait

ANAYASA MADDE 42:

"Devlet, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, iktisadi, mali tedbirlerle çalışanları korur." der.

Oysa, gerçekleri yansıtmayan 1976 istatistiklerine göre ülkemizdeki hastanelerden 225'i Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na, 9'u Üniversitelere, 8'i Belediyelere, 66'sı Sosyal Sigortalar'a, 94'ü ise özel kişi ve kuruluşlara ait. Gerçekleri tam olarak yansıtmayan bu rakamlar bile, göstermekte ki ülkemizde sağlık hizmetleri büyük oranda özel kişi ve kuruluşlarca yürütülmekte. Özel hastane sayısını gösteren 94 rakamı bile bunun bir ifadesidir.

TV

21.20 AŞK GEMİSİ

Kararsızlar

Dizinin "Kararsızlar" adlı bölümünde, Patty ve Michael kukla gösterileri yaparak geçimlerini sürdüren bir çifttir. Ayrılmaya karar vermişlerdir. Ancak çok önceden yerlerini ayırttıkları için, gemi ile yolculuğa çıkacaklar ve son gösterilerini yapıp ayrılacaklardır. Ancak gezi boyunca kuklalar aracılığıyla konuşarak sorunlarını çözümleyeceklerdir.

18.50 1001 GECE MASALLARI

Dizinin "Kazakistan'dan ilginç hikayeler" adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümdeki öykü, Kazakistan denilen bir kentte üç garip adam yaşarmış. Bu adamlar aynı evde oturup, hiç çalışmaz ve dolandırıcılık yaparak geçinir giderlermiş. Fakat bir türlü yakalanıp cezalandırılamazlarmış. Ama akıllılıklarından değil, Kazakistan'daki hak—hukuk işlerine bakanlarında, en az o kent sakinleri kadar akılsız olduklarından.

17.05 AKŞAMA DOĞRU

Program Türk Halk Müziğiyle başlıyor. Bu bölümde Türk Halk Müziği sanatçısı Yıldız Ayhan "Kızım sana fistan aldım" adlı türküyü okuyor. Ali Rıza Gündoğdu'nun "Geldi geçti güzellerin kervanı" ve koro'nun sunacağı "Ulu tanrım seni övmüş yaratmış" adlı türkülerin ardından "Tarla, bahçe sulamalarında devlet yatırımlarından yararlanma" konusunda DSİ Genel Müdür Yardımcısı İsfendiyar Tuncer, program sunucularından Nevzat Şenol'un sorularını yanıtlayacak.

22.10 AÇIK OTURUM

TRT Haber Merkezince hazırlanan programda Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile ilgili tartışmaya çeşitli parti temsilcileri katılacak.

20.50 ÇOCUK VE SORUNLARI

Tarık Alpagut ile Erdal Özkan'ın birlikte hazırladıkları programda Çocuk-Televizyon—Şiddet ilişkileri işlenecek. Yabancı araştırma kurum ve kişilerince yapılmış araştırma sonuçları, bu konuda Türkiye'de kapsamlı bir araştırma konusu üzerinde durularak Televizyondaki şiddet görüntülerinin zararlı olabilecek sonuçlarına karşı, ana—babalara düşen görevler konu edilecek.

TV'deki bunca kötü yapımın arasında denetimin izin verdiği koşullarda gerçekleştirilebilen iyi yapıtlardan biri "Çocuk ve sorunları"...

Bir dizi şeklinde hazırlanan programın her bir bölümünde çocuklara ilişkin somut sorunlar ele alınıp çözüm yolları araştırılacak...

TV'de BUGÜN

17.00 BÖLGESEL HABERLER
17.05 AKŞAMA DOĞRU
18.00 HABERLER
18.05 SINAVA DOĞRU
18.50 BİNBİR GECE MASALLARI
19.15 HAFTANIN ŞARKISI
19.20 YAŞAYAN ÜNLÜLER
19.50 UYKUDAN ÖNCE
20.00 HABERLER
20.40 SAZ ESERLERİ
20.50 ÇOCUK VE SORUNLARI
21.20 AŞK GEMİSİ
22.10 AÇIK OTURUM
22.55 HABERLER

Demokrat Çocuk
17 NİSAN 1980

SİZLERDEN

Boya kalemleri

Yeşiliyle çimen yaptım
kuzuma
Kırmızıyla elma yaptım
al al.
Sarısıyla güneş yaptım
Dünya aydınlansın diye,

Mavisiyle gökyüzü
yaptım.
Kuşlarım uçabilsin diye.

Kahverengiyle toprak
yaptım
Çiçekler büyüyüp de
dünyaya koku saçsın
diye.

Siyahla birşey yapmadım
Dünyada kavga olmasın
diye.

Aslı Deniz
(İlkokul 4)-Ankara

TANIYALIM ÖĞRENELİM

Köy Enstitüleri

"Köy Enstitüleri" adını çoğunuz duymuş, Köy Enstitülü yazarlarımızın yapıtlarını okumuşsunuzdur. İşte 17 Nisan 1940 Köy Enstitülerinin kuruluş tarihi.

Köy Enstitüleri konusunda çok şey söylendi. Kimi zaman çok abartıldı. Kimi zaman zararlı kuruluşlar olarak nitelendirildi. Neydi Köy Enstitüleri, hangi amaçla kurulmuşlardı?

Cumhuriyet kurulduktan sonra devletin önünde çözümlenmesi gereken bazı sorunlar vardı. Örneğin, feodal toplum yapısının değiştirilip yerine kapitalist toplum yapısının getirilmesi isteniyordu. Tarımda üretimin artırılması için köylüye yeni bilgi ve becerilerin kazandırılması gerekiyordu. Kitleler arasında okur yazarlık oranını hızla, masrafsız ve kolayca artıracak yollar aranıyordu. İşte bunun için o dönemin çoğu kurumları gibi bu enstitüler de devletçe kurulmuştu.

Bu okullar, kısa sürede çok sayıda öğretmen, sağlık memuru, tarımcı yetiştirecek kurumlar olarak düşünülmüştü. Ama ürün vermeye, bilginin ve devrimci düşüncenin taşıyıcısı olmaya başlayınca, yine bu güçlerce ortadan kaldırıldılar.

Başka türlü okuma olanağı bulamayacak olan onbinlerce köylü çocuğu bu kurumlarda çağdaş bilgiler edinme, bilim ve sanatla tanışma, yeteneklerini geliştirme olanağı bulmuşlardır.

Enstitü örgütlenmesi, öğretmen ve öğrencilerin ortaklaşa çalışmaya katıldıkları, oldukça demokratik bir örgütlenme idi. Buralardan yetişen sanatçılarımız ülkenin tüm bölgeleriyle edebiyatımıza girmesini sağlamışlar, her yönüyle köyü anlatmışlardır.

Bugün bu kurumları aynen uygulamayı savunamayız. Çünkü yalnızca köyü kurtarmak istemek söz konusu olamaz. Ama toplumun yeniden örgütlenmesinde ve eğitilmesinde Köy Enstitüleri deneyiminden yararlanılabilir.

BİLMECE BULMACA

Sayıyı bulun

İlk şekildeki düzene göre, ikinci şekildeki (?) yerine hangi sayı yazılacak?

Yanıt: 8